

Årsrapport for VISO

2011

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00
E-mail: socialstyrelsen@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Download eller se sti til rapporten på www.socialstyrelsen.dk.
Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	4
2. RESUMÉ	5
3. HENVENDELSER TIL VISO	7
3.1 DET OVERORDNEDE BILLEDE - HENVENDELSER TIL VISO	7
3.2 KLASSIFIKATIONER	11
3.3 PROBLEMSTILLINGER	18
4. SPECIALISTYDELSESFORLØB I VISO	20
4.1 DET OVERORDNEDE BILLEDE - SPECIALISTYDELSESFORLØB	21
4.2 KLASSIFIKATIONER I SPECIALISTYDELSESFORLØBENE	26
4.3 PROBLEMSTILLINGER I SPECIALISTYDELSESFORLØBENE	34
5. I FOKUS – STIGENDE EFTERSPØRGSEL	36
6. I FOKUS – UDSATTE BØRN OG UNGE	39
5.1 HVEM EFTERSPØRGER VISOS VIDEN OM UDSATTE BØRN OG UNGE?	41
5.2 BAG OM EFTERSPØRGSLEN	42

1. Indledning

Formålet med nærværende årsrapport er at give et indgående indblik i VISOs specialrådgivningsvirksomhed i det forløbne år. Årsrapporten tjener således som et dyberegående supplement til de statusrapporter, der udarbejdes en gang i kvartalet. Resultaterne i årsrapport danner desuden afsæt for yderligere kvantitative og kvalitative analyser og udgør således en del af den samlede opsamling af viden fra VISOs enkeltsagsområde. VISO foretager således i samarbejde med Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri tværgående vidensopsamling fra VISOs enkeltsager med henblik på at understøtte specialrådgivnings- og udredningsopgaverne i kommunerne, regionerne samt i VISO. Vidensopsamlingen foretages dels kvantitativt, hvor der foretages overordnede analyser af bl.a. efterspørgslen på VISOs forskellige ydelser og dels kvalitativt, hvor der foretages dyberegående analyser af udvalgte områder.

I rapporten gives der et overblik over dels *efterspørgslen* på VISOs ydelser i form af de *henvendelser*, VISO modtog i 2010, og dels VISOs arbejde i *specialistydelsesforløbene*. Rapportens resultater er baseret på de registreringer, der foretages i VISOs Administrative System (VIAS). Registreringen foretages af VISOs faglige konsulenter i forbindelse med henvendelsen til VISO, og registreringerne er derfor udtryk for den faglige vurdering af sagen på tidspunktet for henvendelsen. I de tilfælde, hvor der igangsættes et specialistydelsesforløb kan sagens karakter i nogle tilfælde ændres undervejs i forløbet, fx ved at der bliver afdækket forhold, der ikke var opmærksomhed på i forbindelse med henvendelsen til VISO. Der foretages ikke registreringer i forbindelse med afslutning af specialistydelsesforløbene, og rapportens resultater er således alene baseret på de registreringer, der foretages i forbindelse med henvendelsen til VISO.

2. Resumé

Efterspørgsel på VISOs ydelser i 2011

Stigende efterspørgsel:

- VISO modtog i 2011 3.413 henvendelser – det er en stigning på 10 pct. i forhold til 2010
- Den øgede efterspørgsel på VISOs ydelser var særligt markant på børne- og ungdområdet – her var stigningen på 19 pct.
- Specielt kommunale forvaltninger efterspurgte i stigende grad viden og rådgivning om børn og unge – her fik VISO flere 158 henvendelser svarende til en stigning på 26 pct.

Hovedområder:

- Voksne: 42 pct. af henvendelserne
- Børn og unge: 38 pct. af henvendelserne
- Specialundervisning: 16 pct. af henvendelserne

Henvendere:

- Kommuner: 66 pct.
- Borgere: 26 pct.

Klassifikationer:

- I 19 pct. af henvendelserne var *autisme* en del af problemstillingen
- I 15 pct. af henvendelserne var *udviklingshæmning* en del af problemstillingen
- I 13 pct. af henvendelserne var *opmærksomhedsforstyrrelse* en del af problemstillingen

Køn:

- 62 pct. af de personer, der blev rettet henvendelse til VISO om var drenge/mænd – 38 pct. var piger/kvinder
- Klassifikationer, med en overvægt af kvinder:
 - o *Erhvervet døvblindhed* – 93 handler om kvinder
 - o *Selv mordstanker* eller *–forsøg* – 69 pct. handler om kvinder
 - o *Prostitution* – 60 pct. handler om kvinder
- Klassifikationer, med en overvægt af mænd:
 - o *Krigsveteraner* – 100 pct. handler om mænd
 - o *Seksuelt krænkende adfærd* – 87 pct. handler om drenge/mænd
 - o *Personfarlig og ikke-personfarlig kriminalitet* – 83 pct. handler om drenge/mænd

Problematikker:

- 41 pct. af henvenderne efterspørger konkrete redskaber og metoder
- 38 pct. oplever en flerhed af problemstillinger hos personen
- 29 pct. er udfordret af en særligt udtalt problemstilling hos personen

Specialistydelsesforløb i VISO – 2011

Håndtering af henvendelser

- I 36 pct. af de henvendelser VISO modtog i 2011 viste der sig behov for specialistrådgivning og VISO igangsatte i alt 1.226 specialistydelsesforløb som følge af henvendelser i 2011
- 24 pct. af henvendelserne i 2011 blev håndteret ved en konsultativ samtale
- 15 pct. af henvenderne blev henvist til andre instanser.

Hovedområder – Igangsatte specialistydelsesforløb

- Voksne: 46 pct. af de igangsatte specialistydelsesforløb
- Børn og unge: 38 pct. af de igangsatte specialistydelsesforløb
- Specialundervisning: 15 pct. af de igangsatte specialistydelsesforløb

Henvendere i specialistydelsesforløbene

- Kommuner: 88 pct.
- Borgere: 8 pct.

Klassifikationer i specialistydelsesforløbene

- I 24 pct. af specialistydelsesforløbene var *autisme* en del af problemstillingen
- I 23 pct. af specialistydelsesforløbene var *udviklingshæmning* en del af problemstillingen
- I 20 pct. af specialistydelsesforløbene var *udadreagerende adfærd* en del af problemstillingen

Kønsfordeling i specialistydelsesforløbene

- 61 pct. af de personer, der var mål for en specialistydelsesforløb var drenge/mænd – 39 pct. var kvinder

Problematikker i specialistydelsesforløbene

- 63 pct. af specialistydelsesforløbene handlede om at give henvender *konkrete redskaber og metoder*
- 54 pct. af specialistydelsesforløbene handlede om at håndtere *en flerhed af problemstillinger hos personen*
- 34 pct. af specialistydelsesforløbene handlede om at håndtere en *særligt udtalt problemstilling hos personen*

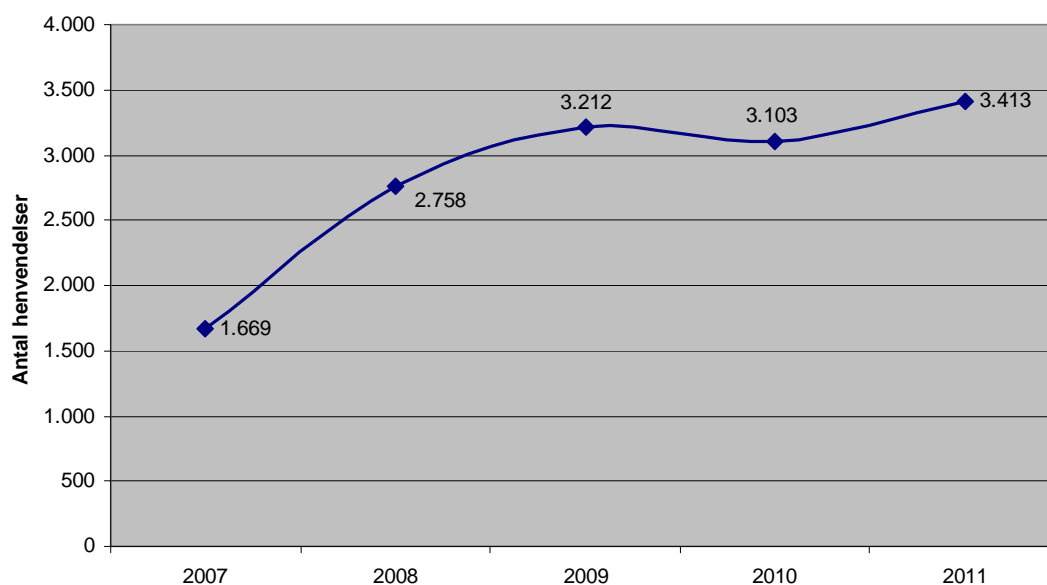
3. Henvendelser til VISO

I dette afsnit sættes der fokus på VISO's henvendelser til VISO. Der ses på henvendelsesmønstre i forhold til hvem der henvender sig samt hvilke klassifikationer og problemstillinger, der optræder i henvendelserne.

3.1 Det overordnede billede - henvendelser til VISO

VISO modtog i 2011 i alt 3.413 henvendelser, hvilket er en stigning på 10 pct. i forhold til 2010, hvor VISO modtog 3.103 henvendelser. 2011 er desuden det år, hvor VISO siden starten i 2007 har modtaget flest henvendelser.

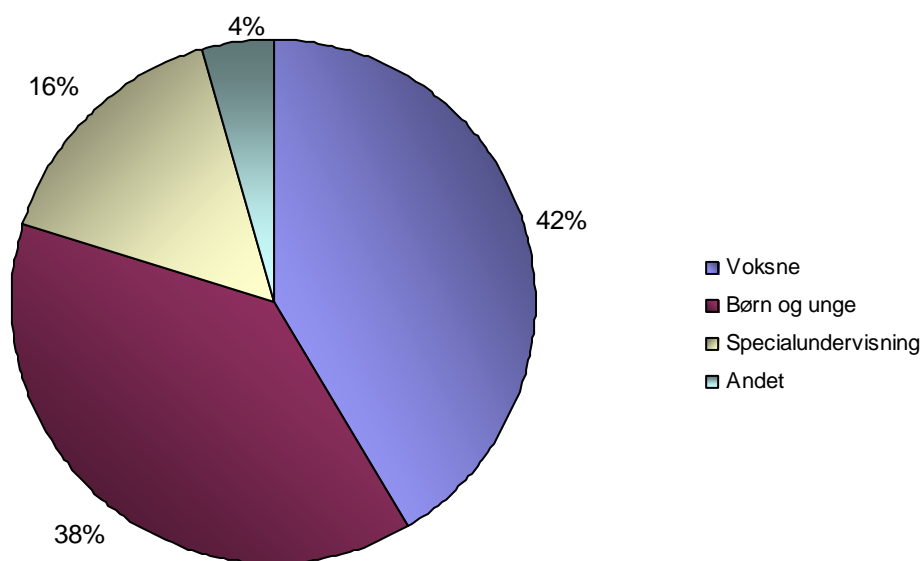
Figur 1. Antal henvendelser til VISO - 2007-2011

Af de henvendelser, VISO modtog i 2011 omhandlede 1.415 af henvendelserne voksne, mens 1.306 omhandlede børn og unge. 541 af henvendelserne omhandlede specialundervisning, mens 151 af henvendelserne ikke kunne placeres inden for enten voksne, børn eller specialundervisning og derfor er registreret under "andet"¹. Det er specielt på børne- og ungeområdet, at efterspørgslen på VISOs ydelser har været stigende. VISO modtog således 19 pct. flere henvendelser om børn og unge i 2011 sammenlignet med 2010, mens der på specialundervisningsområdet og voksenområdet kun var en stigning på 4 pct.

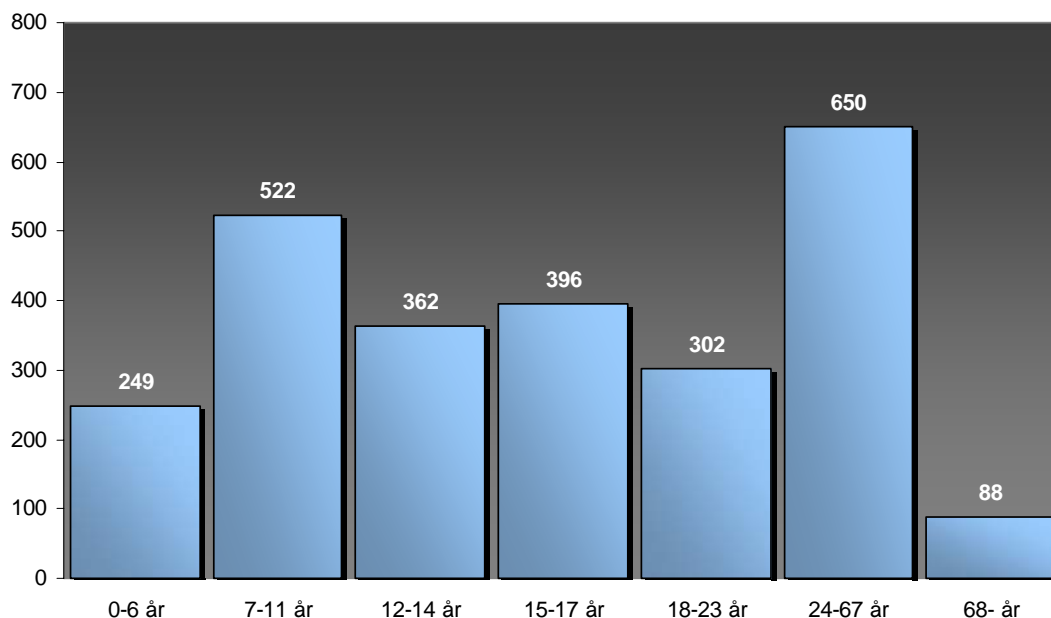
¹ Henvendelser der registreres under "andet" er typisk henvendelser, hvor der ønskes generel viden om VISO eller andre instanser.

Figur 2. Henvendelser til VISO i 2011 fordelt på hovedområder

I forbindelse med modtagelsen af henvendelserne registreres det i de fleste tilfælde, hvilken alder den person som henvendelsen omhandler, har. Figur 3 nedenfor viser, hvordan henvendelserne til VISO i 2011 fordelte sig på alder.

Figur 3. Henvendelser til VISO i 2011 fordelt efter alderen på den borger, som henvendelsen omhandlede.

Note: I 963 henvendelser, er den pågældendes alder ikke registreret.

Det skal understreges, at den samme henvendelse kan omhandle flere forskellige aldersgrupper. En familiesag kan således principielt omhandle tre børn på 4, 7 og 12 år samt to forældre på 33 og 35 år, alle med ADHD. I et sådant tilfælde vil den samme henvendelse altså omfatte fire forskellige aldersgrupper.

VISO modtager henvendelser fra en række forskellige henvendere. Lidt mere end halvdelen (55 pct.) af henvendelserne til VISO i 2011 kom fra kommunale forvaltninger og tilbud mens 11 pct. kom fra PPR-afdelinger. Omkring en fjerdedel (26 pct.) af henvendelserne kom fra borgere og deres pårørende mens 5 pct. kom fra andre² typer henvendere. I de resterende 3 pct. af henvendelserne blev henvendertypen ikke registreret.

I tabel 1 nedenfor er henvendelserne fra de forskellige henvendertyper fordelt på aldersgrupperne for de personer, henvendelserne omhandlede.

Tabel 1. Henvendelser fordelt på henvendertype og alder på den borger, henvendelsen omhandler

	Alder (år)						
	0-6	7-11	12-14	15-17	18-23	24-67	68-
Borger og pårørende	22	46	30	52	42	83	7
Kommunal forvaltning	39	61	70	90	73	133	22
Kommunalt tilbud	7	9	4	12	17	58	10
PPR	28	47	25	25	0	0	0
Andre	0	1	6	7	13	17	0
Ikke angivet	2	3	3	2	0	0	0
I alt	98	167	138	188	145	291	39

I tabel 2 nedenfor er henvendelserne fra de forskellige henvendertyper fordelt på de tre hovedområder.

Tabel 2. Henvendelser fordelt på henvendertype og hovedområde

	Special-				I alt
	Voksne	Børn og unge	undervisning	Andet	
Borgere og pårørende	349	386	124	31	890
Kommunal forvaltning	618	760	34	35	1.447
Kommunalt tilbud	317	69	36	11	433
PPR	0	26	332	1	359
Andre	117	51	15	8	191
Ikke angivet	14	14	0	65	93
I alt	1.415	1.306	541	151	3.413

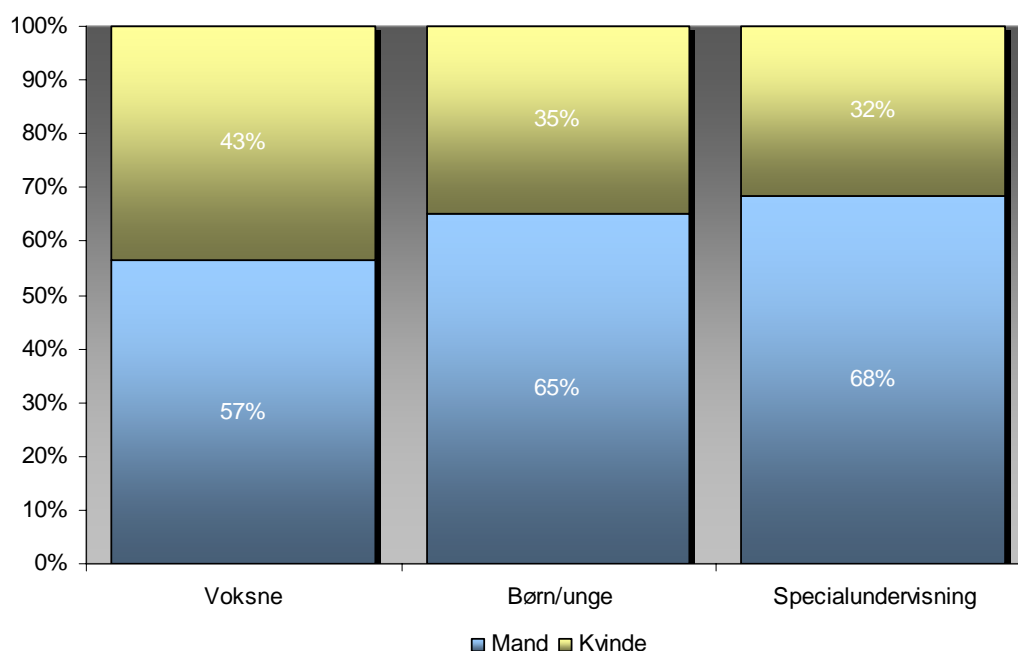
Note; Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

² "Andre" omfatter henvendelser fra regionale og statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

Det fremgår af tabellen, at langt de fleste af henvendelserne fra kommunale tilbud omhandler voksenområdet. Således faldt 73 pct. af henvendelserne fra kommunale tilbud på voksenområdet. Det fremgår desuden af ovenstående, at flest henvendelser på børne- og ungeområdet kommer fra kommunale forvaltninger. Således var 58 pct. af henvendelserne på børne- og ungeområdet fra kommunale forvaltninger.

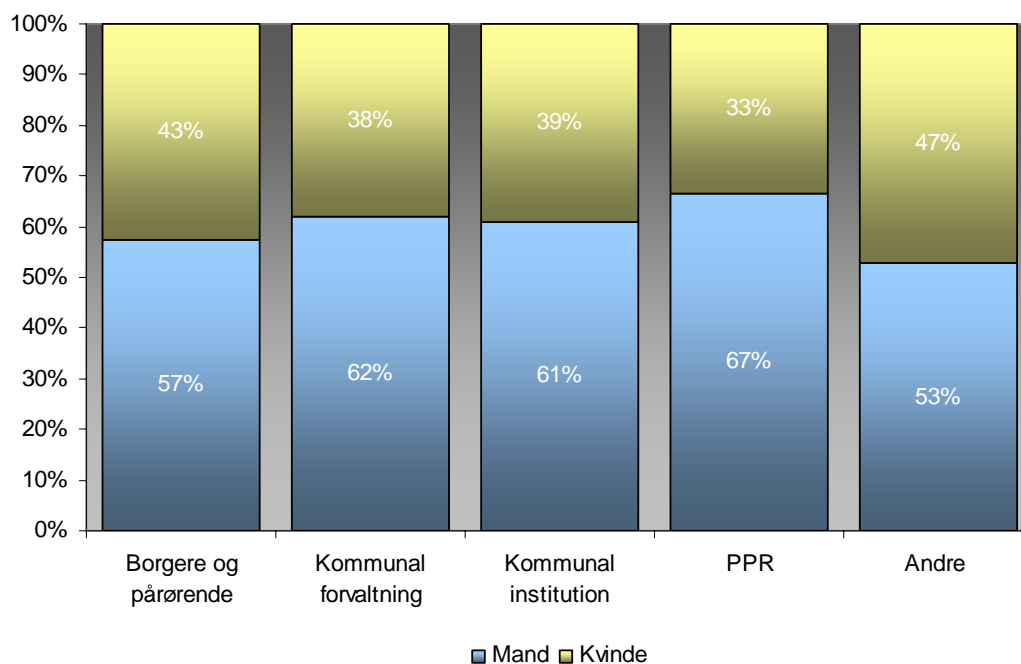
I omkring 40 pct. af henvendelserne er den/de pågældendes køn registreret. 62 pct. af de personer, der i 2011 blev rettet henvendelse til VISO om var drenge/mænd mens 38 pct. var piger/kvinder. Figur 4 nedenfor viser, hvordan henvendelserne fordeler sig på køn og hovedområde, mens figur 5 viser fordelingen på køn og henvendertype.

Figur 4. Henvendelser til VISO i 2011 fordelt på køn og hovedområde

Note: Figuren er baseret alene på de henvendelser, hvor den/de pågældendes køn er oplyst. Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

Figur 5. Henvendelser til VISO fordelt på køn og henvendertype

Note: Figuren er baseret alene på de henvendelser, hvor den/de pågældendes køn er oplyst. Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

Det fremgår af figur 4, at der på alle de tre faglige hovedområder er en overvægt af henvendelser, der omhandler drenge/mænd. Denne overvægt er mest markant på specialundervisningsområdet, hvor to tredjedele af de henvendelser, hvor den/de pågældendes køn var angivet, omhandlede drenge. Det fremgår desuden af figur 5, at en overvejende del af henvendelserne fra alle typer henvendere, omhandlede drenge/mænd.

3.2 Klassifikationer

I forbindelse med henvendelserne til VISO registreres der ud fra en faglig vurdering en eller flere klassifikationer i tilknytning den enkelte henvendelse. Klassifikationerne angiver, hvad henvendelsen handler om, f.eks. autisme, udviklingshæmning etc. I tabel 3 nedenfor er det opgjort, i hvor mange henvendelser de enkelte klassifikationer optrådte i 2011 samt hvem henvendelserne kom fra. I den enkelte henvendelse kan der være flere forskellige klassifikationer tilknyttet, og tallene i tabellen er således ikke udtryk for unikke henvendelser, men alene et udtryk for, i hvor mange henvendelser den enkelte klassifikation optræder.

Det fremgår af tabellen, at autismespektrumforstyrrelse og udviklingshæmning var de to klassifikationer, der i 2011 var en del af problemstillingen i flest hen-

vendelser til VISO. Autisme indgik således i 19 pct. af henvendelserne mens 15 pct. af henvendelserne handlede om udviklingshæmning. Langt de fleste henvendelser om udviklingshæmning kom fra kommunale henvendere - 84 pct. af de henvendelser, der handlede om udviklingshæmning var således fra en kommunal forvaltning, et kommunalt tilbud eller en kommunal PPR-afdeling. Det er desuden værd at bemærke, at klassifikationerne autismspektrum og opmærksomhedsforstyrrelse i forhold til borgerhenvendelser skiller sig markant ud, idet de optræder i markant flere henvendelser end de øvrige klassifikationer. Omkring en fjerdedel af alle henvendelser fra borgere pårørende til borgere handler således om autisme mens omkring en sjettedel handler om opmærksomhedsforstyrrelse.

Siden 1. januar 2011 har VISO registreret, hvor mange henvendelser, der omhandler krigsveteraner. Det fremgår af tabellen, at VISO i 2011 modtog 11 henvendelser, der omhandlede krigsveteraner. 2 af disse henvendelser kom fra borgere eller deres pårørende, mens 9 var fra kommunale forvaltninger.

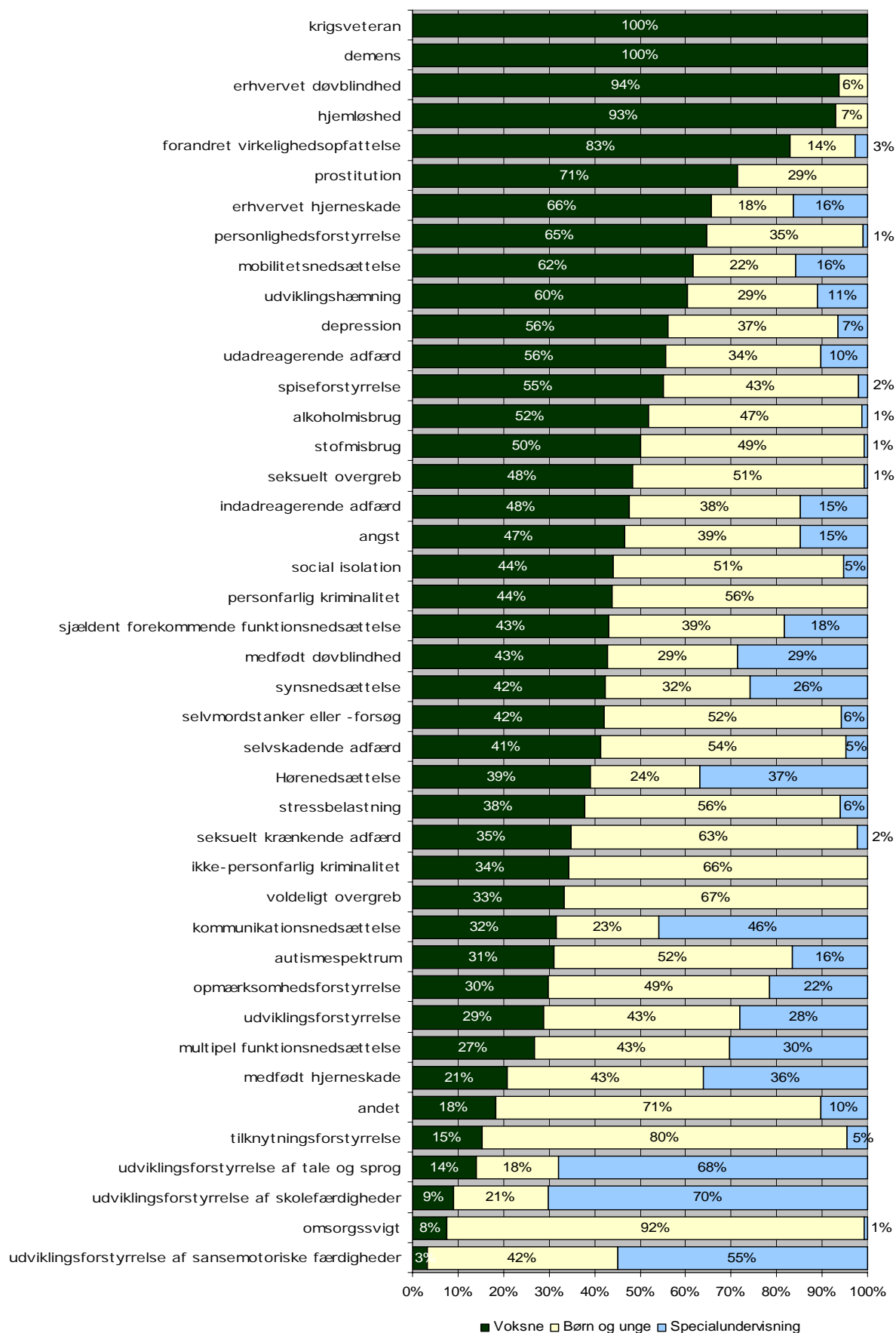
Tabel 3. Klassifikationer fordelt på henvendertyper

	Borgere og pårørende	Kommunal forvaltning	Kommunalt tilbud	PPR	Andre	Henvender ikke angivet	I alt (Klassifikation)
Henvendelser i alt	890	1.447	433	359	191	93	3.413
<i>Anvendte klassifikationer;</i>							
Autismespektrum	213	262	58	64	27	8	632
Udviklingshæmning	45	239	134	48	32	2	500
Opmærksomhedsforstyrrelse	144	168	29	67	22	4	434
Udadreagerende adfærd	32	215	103	39	14	1	404
Erhvervet hjerneskade	38	119	42	34	14	0	247
Mobilitetsnedsættelse	43	121	32	24	12	4	236
Andet	42	82	9	13	22	6	174
Medfødt hjerneskade	37	61	12	47	8	0	165
Angst	33	81	9	21	7	3	154
Kommunikationsnedsættelse	17	48	25	50	3	0	143
Udviklingsforstyrrelse	34	60	13	28	5	2	142
Omsorgssvigt	8	118	5	1	2	0	134
Seksuelt overgreb	39	74	8	3	7	0	131
Depression	28	67	13	9	6	2	125
Stofmisbrug	22	77	9	1	6	1	116
Sjældent forekommende funktionsnedsættelse	26	53	14	15	6	1	115
Personlighedsforstyrrelse	24	63	15	3	9	5	119
Forandret virkelighedsopfattelse	14	69	22	1	8	1	115
Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder	23	24	5	56	3	0	111
Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog	15	17	13	58	3	0	106
Seksuelt krænkende adfærd	5	62	12	2	5	0	86
Alkoholmisbrug	12	57	9	0	8	2	88
Stressbelastning	23	49	5	4	3	1	85
Selvskadende adfærd	9	47	15	3	8	1	83
Demens	4	30	42	0	5	0	81
Social isolation	19	46	7	3	2	1	78
Personfarlig kriminalitet	5	49	9	1	12	5	81
Selv mordstanker eller -forsøg	16	43	3	3	5	1	71
Ikke-personfarlig kriminalitet	11	42	6	1	8	5	73
Tilknytningsforstyrrelse	13	48	1	3	1	0	66
Syns nedsættelse	7	29	8	15	7	1	67
Indadreagerende adfærd	6	33	14	7	1	1	62
Multipel funktionsnedsættelse	2	30	8	12	4	1	57
Spiseforstyrrelse	7	31	8	1	2	0	49
Hørenedsættelse	9	17	9	9	2	1	47
Voldeligt overgreb	10	25	6	0	4	0	45
Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder	10	7	3	10	1	0	31
Erhvervet døvblindhed	4	0	0	0	12	0	16
Hjemløshed	2	7	4	0	2	1	16
Medfødt døvblindhed	1	5	2	4	2	0	14
Krigsveteran	2	9	0	0	0	0	11
Prostitution	0	7	0	0	0	0	7

Note: Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

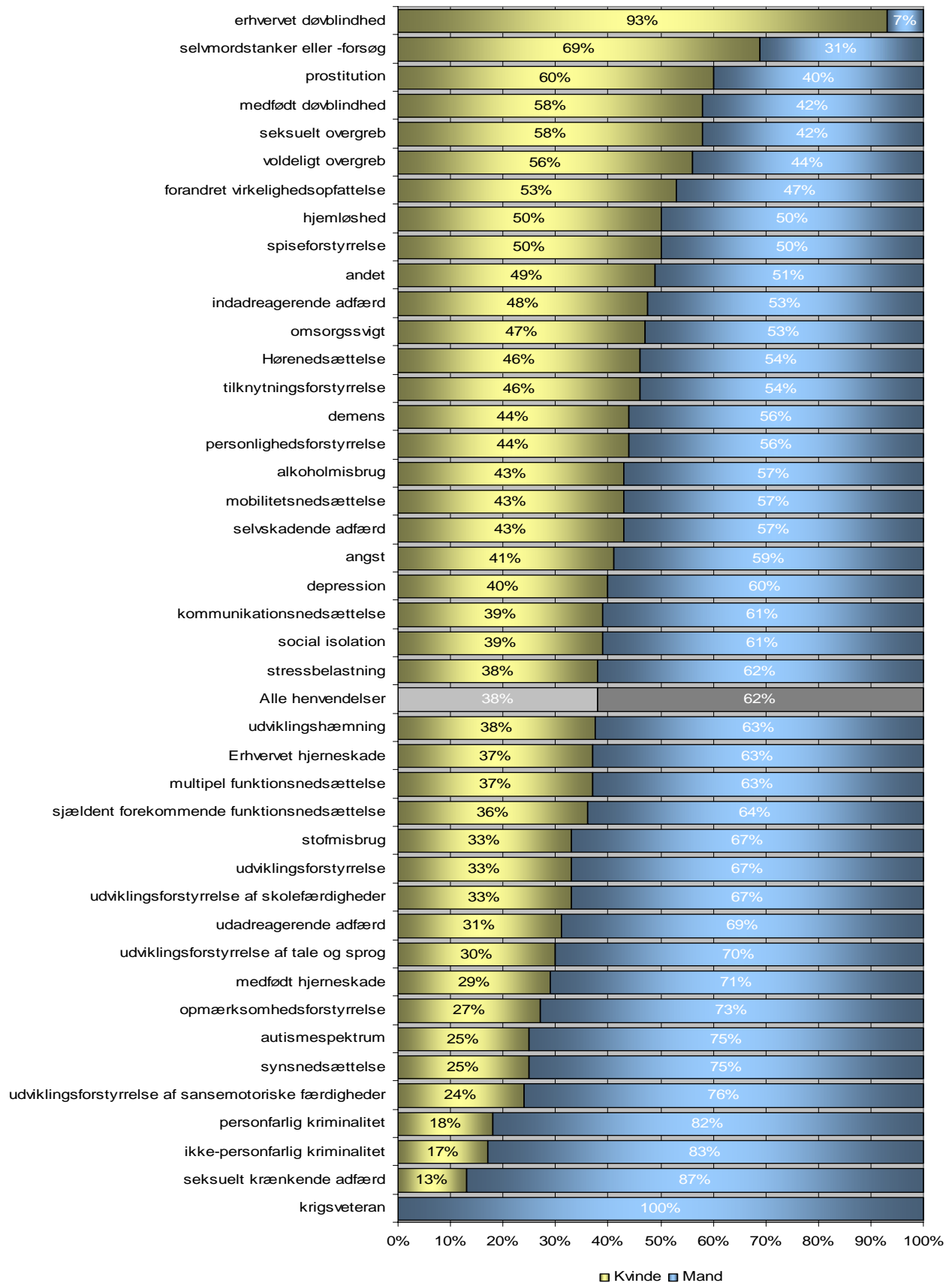
Figur 6 viser klassifikationerne fordelt på de faglige hovedområder og af figuren fremgår det, at der er markant forskel på, hvordan de enkelte klassifikationer fordeler sig på hovedområder. Det fremgår af figuren, at henvendelser om udviklingshæmning i overvejende grad omhandler voksne udviklingshæmmede. Det er desuden interessant at pege på, at en overvejende del af henvendelserne om henholdsvis personfarlig og ikke-personfarlig kriminalitet, seksuelt krænkende adfærd og stressbelastning handlede om børn og unge. Ligeledes kan der peges på, at der for en række klassifikationers vedkommende er tale om en relativt ligelig fordeling mellem voksne og børn og unge. Eksempelvis kan der peges på, at henvendelserne om seksuelle overgreb, misbrug og spiseforstyrrelser er relativt ligeligt fordelt mellem børn og unge og voksne.

Figur 6. Klassifikationernes fordeling på de faglige hovedområder

Figur 7 nedenfor viser, hvordan henvendelserne om de forskellige klassifikationer fordeler sig på køn. Figuren er baseret på de ca. 40 pct. af henvendelserne, hvor personens køn er registreret. Figuren viser, at der for langt de fleste klassifikationer var en overvægt af drenge/mænd, hvilket skal ses i relation til, at 62 pct. af henvendelserne i 2011 omhandlede drenge/mænd. Figuren viser dog også, at henvendelserne om en række klassifikationer, herunder erhvervet døvblindhed, selvmordstanker eller -forsøg, prostitution og medfødt døvblindhed, i overvejende grad handlede om piger/kvinder. Figuren viser desuden, at henvendelserne om række klassifikationer i udpræget grad handlede om drenge/mænd. Således handlede mere end 80 pct. af henvendelserne om personfarlig og ikke-personfarlig kriminalitet, seksuelt krænkende adfærd samt krigsveteraner drenge/mænd.

Figur 7. Klassifikationer fordelt på køn

Note: Figuren er baseret alene på de henvendelser, hvor den/de pågældendes køn er oplyst.

3.3 Problemstillinger

Ligesom der i forbindelse med henvendelserne til VISO registreres en eller flere klassifikationer registreres der i de fleste tilfælde desuden en eller flere problemstillinger pr. henvendelse.

I tabel 4 nedenfor er det opgjort, hvor mange henvendelser til VISO, der i 2011 handlede om de forskellige problemstillinger, samt hvem der henvendte sig med problemstillingerne.

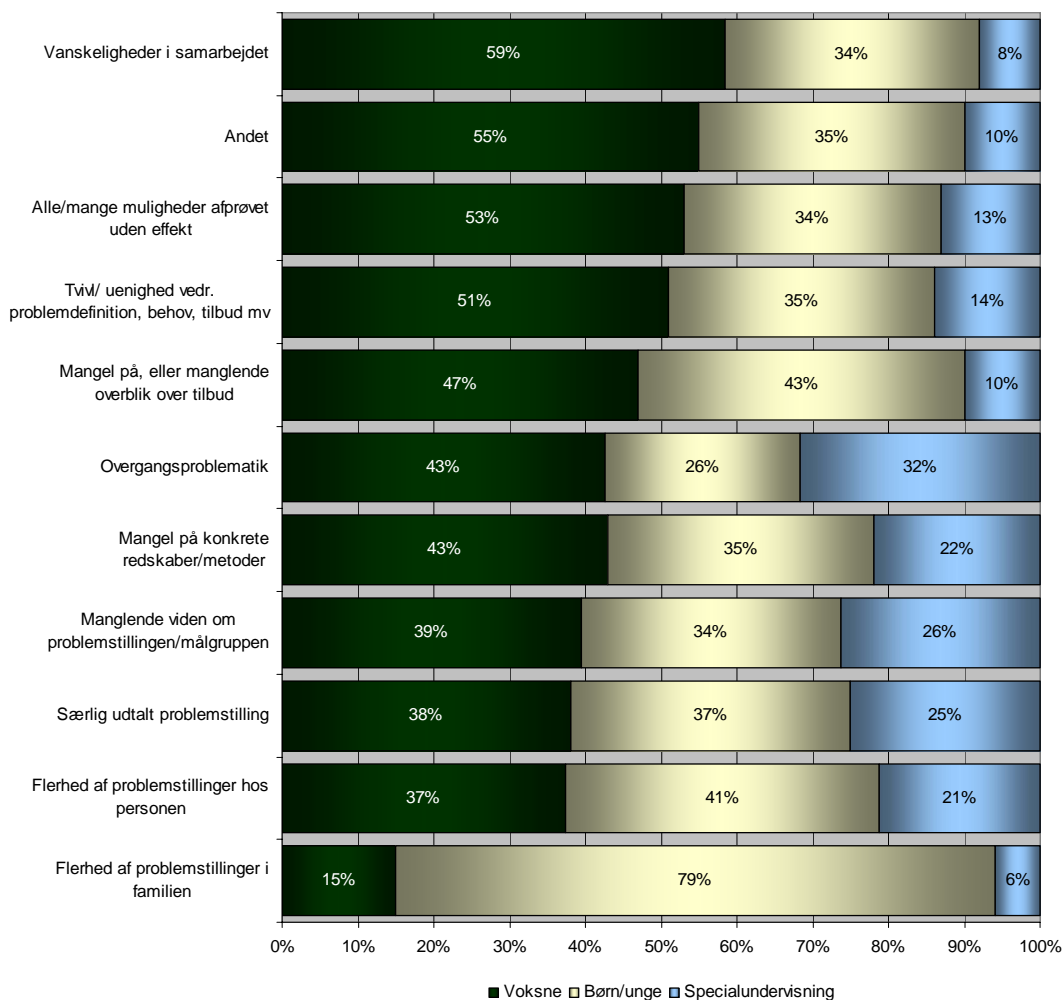
Tabel 4. Problemstillinger fordelt på henvendertyper

	Borgere og pårørende	Kommunal forvaltning	Kommunalt tilbud	PPR	Andre	Henvender ikke angivet	I alt
Henvendelser i alt	890	1.447	433	359	191	93	3.413
<i>Anvendte problemstillinger;</i>							
Mangel på konkrete redskaber/metoder	188	624	264	243	60	14	1.393
Flerhed af problemstillinger hos personen	256	601	164	208	62	18	1.309
Særlig udtalt problemstilling	233	401	113	184	41	9	981
Manglende viden om problemstillingen/målgruppen	120	285	92	125	21	10	653
Andet	203	147	42	14	55	42	503
Tvivl/ uenighed vedr. problemdefinition, behov, tilbud mv.	131	254	52	25	18	2	482
Flerhed af problemstillinger i familien	106	312	12	23	7	4	464
Vanskeligheder i samarbejdet	185	166	63	3	18	10	445
Alle/mange muligheder afprøvet uden effekt	19	187	52	35	12	5	310
Mangel på, eller manglende overblik over tilbud	43	91	4	11	5	0	154
Overgangsproblematik	36	58	7	29	4	1	135

Det fremgår af tabel 4, at flest henvendelser handlede om mangel på konkrete redskaber og metoder, og der blev således efterspurgt konkrete redskaber og metoder i 41 pct. af henvendelserne til VISO i 2011. Borgere af deres pårørende henvendte sig oftest med sager, hvor der var en flerhed af problemstillinger hos borgere. I 29 pct. af henvendelserne fra borgere og pårørende havde den pågældende borger en flerhed af problemstillinger.

Af figur 8 fremgår det, en overvejende del af de henvendelser, der handlede om vanskeligheder i samarbejdet mellem parterne i sagen, handlede om voksne borgere.

Figur 8. Problemstillinger fordelt på de faglige hovedområder.

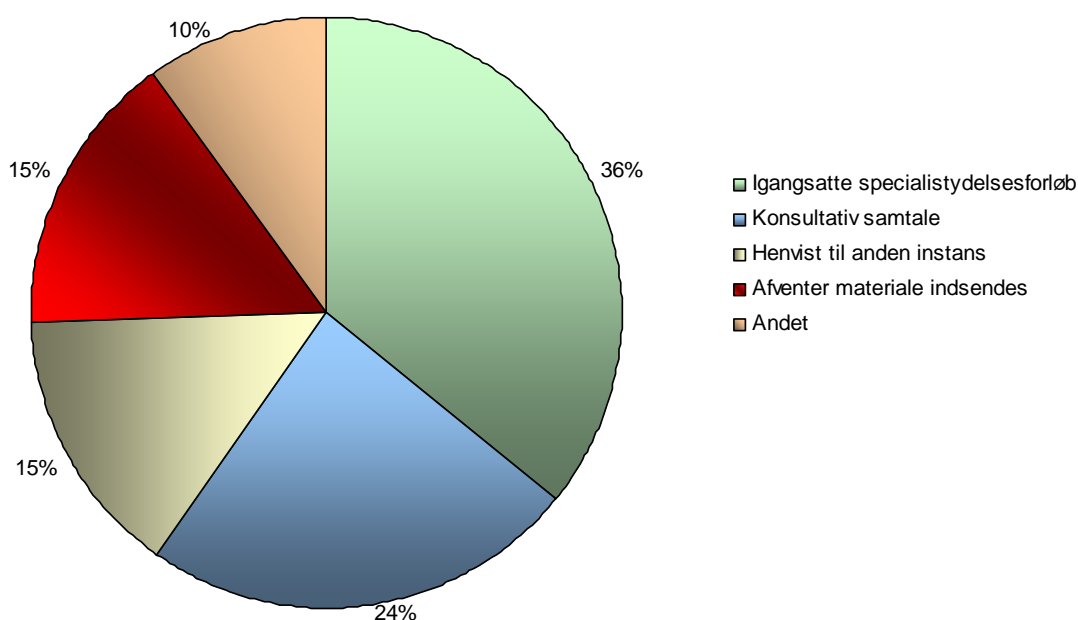
Af figuren fremgår det, at overgangsproblematik er den problemstilling, hvor den største andel af henvendelserne handler om specialundervisningsproblematikker. Overgangsproblematik anvendes når henvendelsen er foranlediget af problemer, der opstår i forbindelse med skift i livsfase, fx overgangen fra barn til voksen; fra hjemmeboende til udeboende eller i forbindelse med tilbuds- eller kommuneskift. Omkring en tredjedel af henvendelserne om overgangsproblematikker faldt på specialundervisningsområdet.

4. Specialistydelsesforløb i VISO

Dette afsnit sætter fokus på de specialistydelsesforløb, der blev iværksat af VISO i 2011. Afsnittet sætter fokus på, hvem der optrådte som henvender, samt hvilke klassifikationer og problemstillinger, der indgik i de henvendelser, der i 2011 medførte at der blev igangsat et specialistydelsesforløb i VISO.

Som det fremgik af afsnit 2 modtog VISO i 2011 i alt 3.413 henvendelser. 1.226 af disse henvendelser havde på opgørelsestidspunktet resulteret i, at der var blevet igangsat et specialistydelsesforløb i VISO-regi. Dette svarer til 36 pct. Omkring en fjerdedel af henvendelserne blev håndteret ved en konsultativ samtale, 15 pct. blev henvist til anden instans mens andre 15 pct. af henvendelserne blev afsluttet med en forventning om, at der senere indsendes sagsmateriale til VISO. 10 pct. af henvendelserne blev afsluttet på anden vis, fx ved at henvender ønskede forløbet standset. Figur 9 viser, hvordan VISO håndterede de 3.413 henvendelser, der blev modtaget i 2011.

Figur 9. VISOs håndtering af henvendelser i 2011

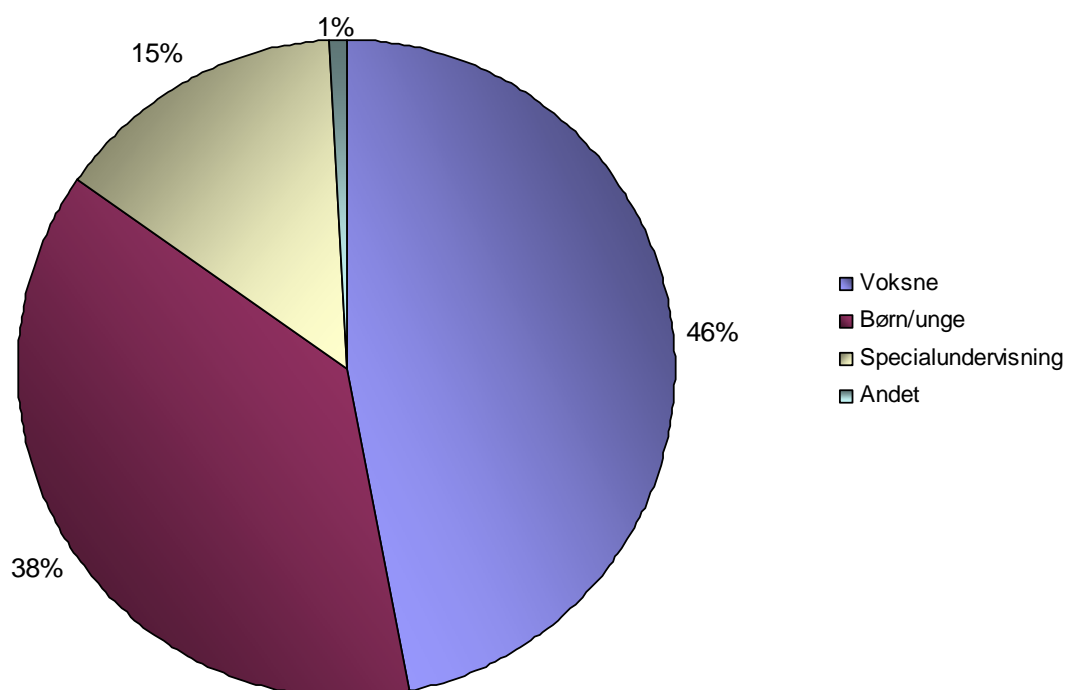

4.1 Det overordnede billede - Specialistydelsesforløb

I dette afsnit ses der på, hvordan specialistydelsesforløbene fordeler sig på faglige hovedområder, den pågældendes alder samt hvem der har henvendt sig.

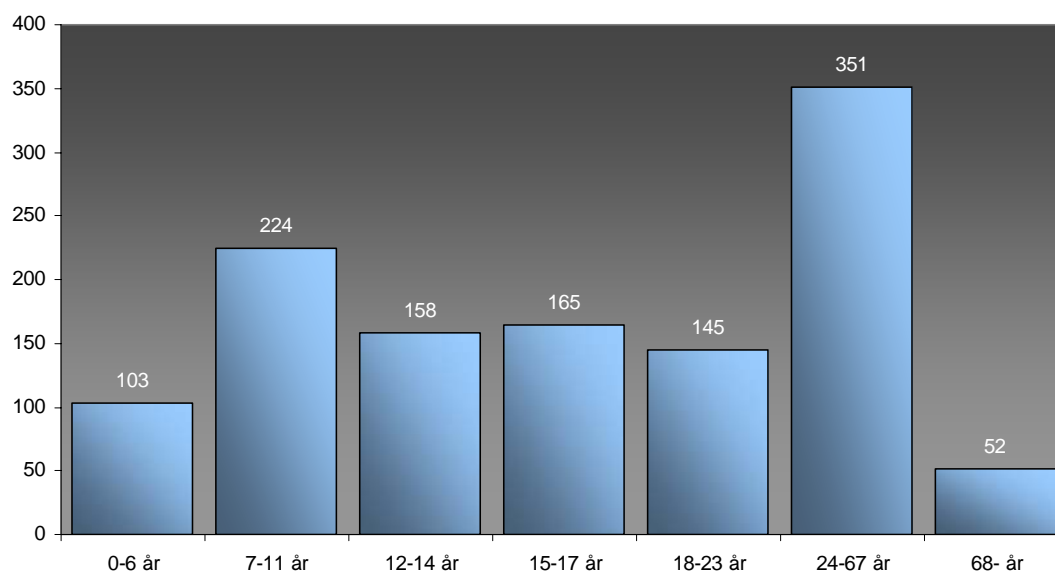
Ud af de 1.226 specialistydelsesforløb, som VISO har igangsat som følge af henvendelser i 2011 omhandlede 575 voksne mens 462 omhandlede børn og unge. 180 handlede om problemstillinger inden for specialundervisning, mens 9 af forløbene ikke kunne placeres inden for de tre faglige hovedområder.

Figur 10. Specialistydelsesforløbene fordelt på de faglige hovedområder

Figur 11 nedenfor viser, hvordan specialistydelsesforløbene i 2011 fordelte sig på en række aldersgrupper. Det skal understreges, at den samme henvendelse kan omhandle flere forskellige aldersgrupper.

Figur 11. Igangsatte specialitydelsesforløb fordelt efter alderen på den pågældende borger

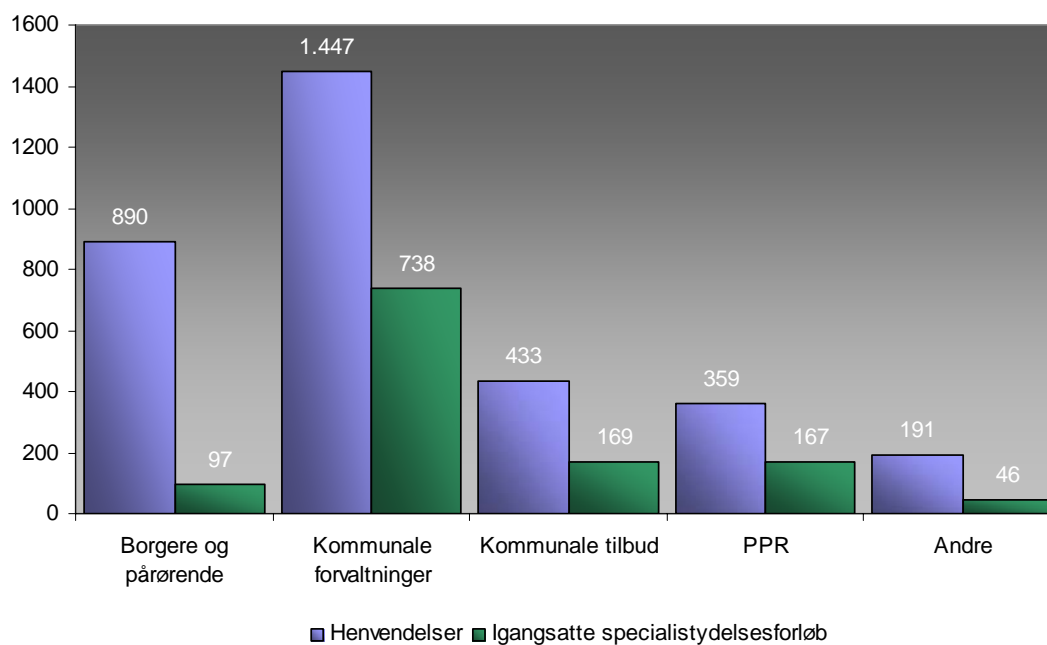
Note: 1 74 tilfælde er den pågældendes alder ikke registreret.

En række forskellige henvendere optrådte i de henvendelser, der i 2011 resulterede i at der blev igangsat et specialitydelsesforløb i VISO. Figur 12 nedenfor viser, hvor mange specialitydelsesforløb VISO igangsatte i 2011 som følge af henvendelser fra forskellige typer henvendere, samt hvor mange henvendelser VISO alt i alt modtog fra de forskellige typer henvendere. Figuren viser, at VISO i 2011 igangsatte flest specialitydelsesforløb som følge af henvendelser fra kommunale forvaltninger. Henvenderen var således en kommunal forvaltning i 60 pct. af de specialitydelsesforløb, der blev igangsat i 2011. Figuren viser desuden, at der er stor forskel på hvor stor en andel af henvendelserne, der resulterer i, at der igangsættes et specialitydelsesforløb. Lidt mere end halvdelen af henvendelserne fra kommunale forvaltninger resulterede således i, at der blev igangsat et specialitydelsesforløb, mens godt 10 pct. af henvendelserne fra borgere og pårørende resulterede i, at der blev igangsat et specialitydelsesforløb.

En af årsagerne til denne forskel er, at borgere der henvender sig til VISO i en del tilfælde opfordres til at, deres hjemkommune involveres, da det er kommunen der har myndighedsansvaret. I disse tilfælde vil henvendelsen ofte i sidste ende gå gennem den kommunale forvaltning, og derfor optræde som en henvendelse fra en kommunal forvaltning, når specialitydelsesforløbet igangsættes.

En anden forklaring på forskellene er, at henvendelser fra borgere oftere håndteres ved en konsultativ samtale, eller ved at den pågældende borger henvises til en anden instans, fx ankestyrelsen eller DUKH.

Figur 12. Henvendelser og igangsatte specialitydelsesforløb

Note; Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

I tabel 5 nedenfor er det opgjort, hvilke aldersgrupper de igangsatte specialitydelsesforløb omhandlede, samt hvem der henvendte sig til VISO med sagen.

Tabel 5. Igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på henvendertype og alderen på den borger, specialitydelsesforløbet omhandlede

	Alder (år)						
	0-6	7-11	12-14	15-17	18-23	24-67	68-
Borgere og pårørende	11	11	7	13	15	31	1
Kommunale forvaltninger	51	141	102	117	93	203	23
Kommunale tilbud	6	7	9	8	27	90	23
PPR	35	65	39	24	1	0	0
Andre	0	0	1	3	9	27	5
I alt	31	64	50	63	67	156	24

Det fremgår af tabel 5, at de igangsatte specialitydelsesforløb, hvor henvendelsen kom fra et kommunalt tilbud primært omhandlede voksne borgere over 18 år. Lidt mere end 80 pct. af borgerne i de specialistforløb, der blev igangsat som følge af en henvendelse fra et kommunalt tilbud var således over 18 år. I specialist-

ydelsesforløb der blev igangsat som følge af en henvendelse fra en kommunal forvaltning var 44 pct. af borgerne over 18 år mens 56 pct. var under 18 år.

Nedenfor er specialitydelsesforløbene, der er igangsat som følge af henvendelser fra forskellige typer aktører, fordelt på de tre hovedområder.

Tabel 6. Igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på henvendertype og hovedområde

	Voksne	Børn og unge	Special- undervisning	Andet	I alt
Borgere og pårørende	54	41	2	0	97
Kommunale forvaltninger	337	389	12	0	738
Kommunale tilbud	142	24	3	0	169
PPR	0	4	163	0	167
Andre	42	4	0	0	46
Ikke angivet	0	0	0	9	9
I alt	575	462	180	9	1.226

Note; Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

Tabel 6 viser, at der i 2011 blev igangsat flest specialitydelsesforløb på voksenområdet. Det skal dog bemærkes, at stort set alle specialitydelsesforløb på specialundervisningsområdet omhandler børn og unge under 18 år. Samlet set omhandlede 52 pct. af de igangsatte specialitydelsesforløb i 2011 således børn og unge under 18 år, mens 47 pct. omhandlede voksne borgere.

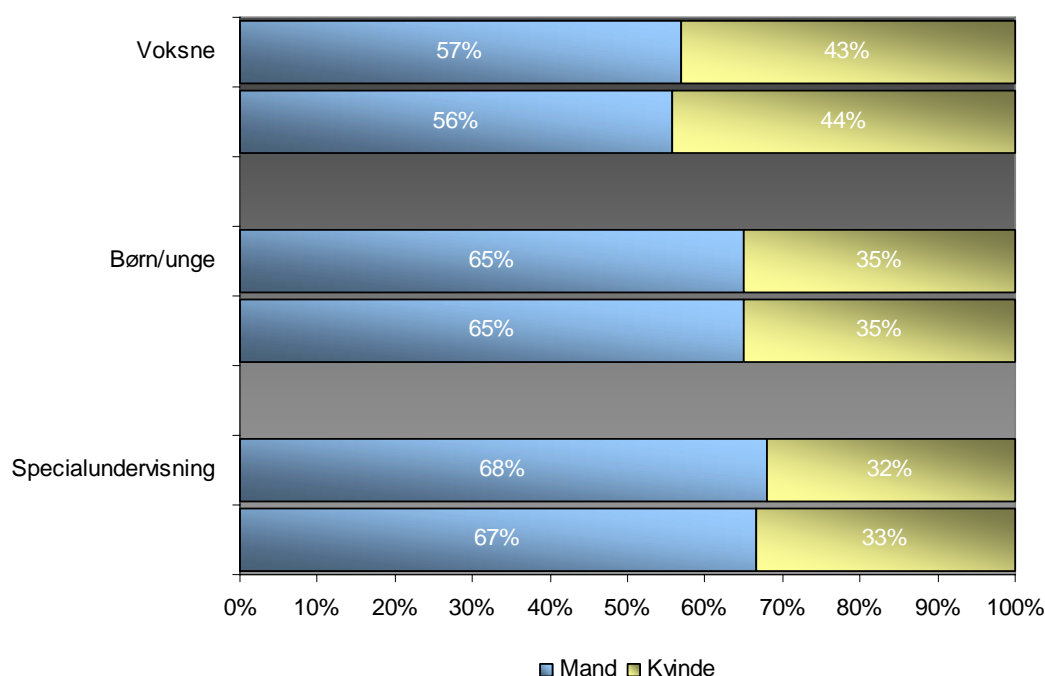
Det fremgår desuden af Tabel 6, at 53 pct. af de specialitydelsesforløb, der blev igangsat som følge af henvendelser fra kommunale forvaltninger omhandlede børn og unge under 18 år. Specialitydelsesforløb, der blev igangsat som følge af henvendelser fra kommunale tilbud omhandlede derimod primært voksne borgere over 18 år - 84 pct. af disse specialitydelsesforløb handlede således om voksne borgere.

I 94 pct. af de igangsatte specialitydelsesforløb er den eller de pågældende borgers alder registreret. 61 pct. af de borgere, der i 2011 var mål for et specialitydelsesforløb i VISO-regi var drenge/mænd mens 39 pct. var piger/kvinder. Denne kønsfordeling er stort set identisk med kønsfordelingen på henvendelserne til VISO, hvor 62 pct. af de personer, der i 2011 blev rettet henvendelse til VISO om var drenge/mænd mens 38 pct. var piger/kvinder. Ud fra det tilgængelige data kan der således ikke umiddelbart peges på systematiske kønsrelaterede forskelle på, hvordan henvendelser til VISO håndteres. Det skal dog understreges, at borgerens køn kun er registreret i omkring 40 pct. af henvendelserne, og at det i vid

udstrækning er i de henvendelser, der har resulteret i at der blev igangsat et specialitydelsesforløb, at borgerens køn er registreret.

Figur 13 nedenfor viser, hvordan de igangsatte specialitydelsesforløb fordeler sig på køn og hovedområde. Det fremgår af figuren, at der på alle tre faglige hovedområder var en overvægt af drenge/mænd, og denne overvægt er mest markant på specialundervisningsområdet, hvor omkring to tredjedele af de borgere, der i 2011 var mål for specialitydelsesforløb, var drenge/mænd. Det fremgår desuden af figuren, at der sammenlignet med henvendelserne ikke er markante forskelle i kønsfordelingen på de tre faglige hovedområder.

Figur 13. Henvendelser og igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på køn og hovedområde

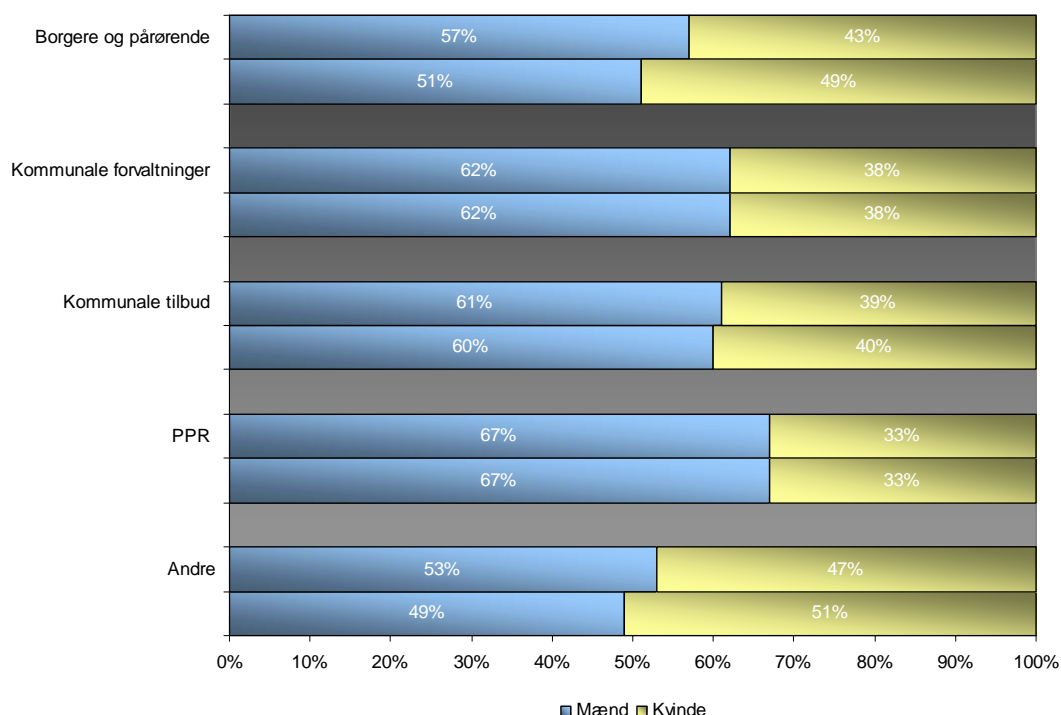

Note: Den øverste bjælke i hver kategori viser fordelingen for henvendelserne mens den nederste viser fordelingen for de igangsatte specialitydelsesforløb. Figuren er baseret alene på de igangsatte specialitydelsesforløb, hvor den/de pågældendes køn er oplyst. Kategorien "andre" dækker over henvendelser fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

Figur 14 nedenfor viser hvordan henholdsvis henvendelserne og de igangsatte specialitydelsesforløb på køn og henvendertype. Figuren viser, at kønsfordelingen i henholdsvis henvendelser og de igangsatte specialitydelsesforløb er stort set ens i henvendelser fra kommunale forvaltninger og tilbud samt PPR-afdelinger. I henvendelser fra borgere og pårørende er der en større andel piger/kvinder i de igangsatte specialitydelsesforløb set i forhold til kønsfordelingen i henvendelserne. Dette tyder altså på, at henvendelser fra borgere og pårørende der omhand-

ler piger/kvinder i højere grad resulterer i, at der igangsættes et specialitydelsesforløb.

Figur 14. Henvendelser og igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på køn og henvendertype

Note: Den øverste bjælke i hver kategori viser fordelingen for henvendelserne mens den nederste viser fordelingen for de igangsatte specialitydelsesforløb. Figuren er baseret alene på de igangsatte specialitydelsesforløb, hvor den/de pågældendes køn er oplyst. Kategorien "andre" dækker over igangsatte specialitydelsesforløb, hvor henvendelsen kom fra regionale forvaltninger og tilbud, statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse- og brugerorganisationer.

4.2 Klassifikationer i specialitydelsesforløbene

I dette afsnit ses der på, hvilke klassifikationer de igangsatte specialitydelsesforløb omhandlede i 2011. I tabel 7 nedenfor er det opgjort, hvor mange af de igangsatte specialitydelsesforløb der handlede om de enkelte klassifikationer i 2011, samt hvem der henvendte sig med sagen. Det enkelte specialitydelsesforløb handler i mange tilfælde om mere end én klassifikation, og tallene i tabellen er således ikke udtryk for unikke specialitydelsesforløb, men er alene et udtryk for, hvor mange specialitydelsesforløb der har handlet om en given klassifikation. Det fremgår af tabellen, at autismspektrumforstyrrelse og udviklingshæmning var de to klassifikationer, som flest specialitydelsesforløb handlede om i 2011. 24 pct. af de igangsatte specialitydelsesforløb i 2011 handlede således om autisme mens 23 pct. handlede om udviklingshæmning.

I 13 pct. af de specialitydelsesforløb, der handlede om autisme var det en borger der henvendte sig til VISO for at få bistand, mens det i de specialitydelsesforløb der handlede om udviklingshæmning kun var en borger der havde henvendt sig i 2 pct. af tilfældene.

De specialitydelsesforløb der i 2011 blev igangsat som følge af borgerhenvendelser handlede oftest om autisme, seksuelle overgreb eller opmærksomhedsforstyrrelse. 38 pct. af de specialitydelsesforløb der blev igangsat som følge af en henvendelse fra en borger handlede således om autisme, mens 19 pct. handlede om seksuelle overgreb og 18 pct. handlede om opmærksomhedsforstyrrelse.

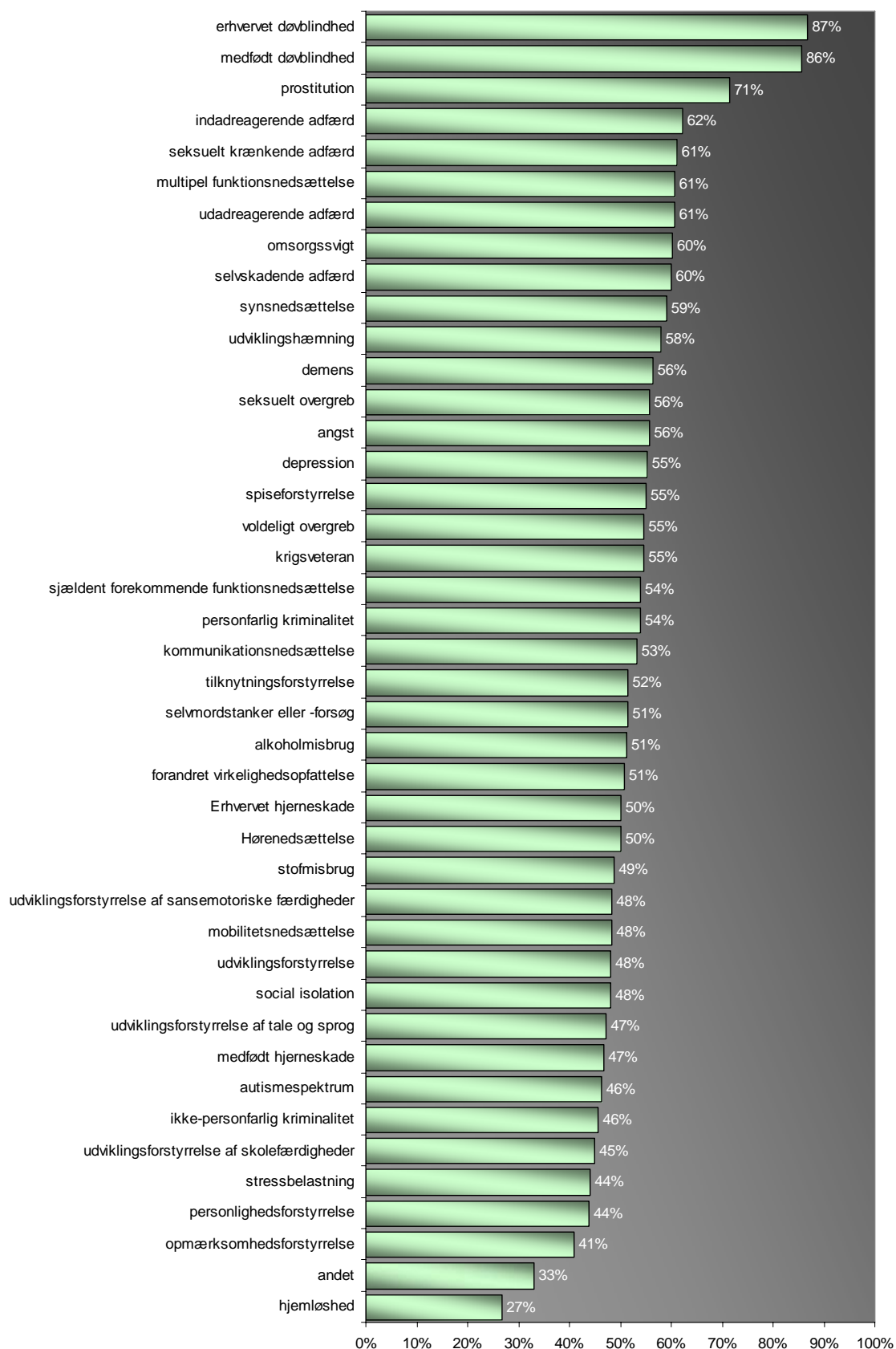
Langt de fleste henvendelser om udviklingshæmning kom fra kommunale henvendere - 84 pct. af de henvendelser, der handlede om udviklingshæmning var således fra en kommunal forvaltning, et kommunalt tilbud eller en kommunal PPR-afdeling. Det er desuden værd at bemærke, at klassifikationerne autismespektrum og opmærksomhedsforstyrrelse i forhold til borgerhenvendelser skiller sig markant ud, og optræder i markant flere henvendelser end de øvrige klassifikationer. Omkring en fjerdedel af alle henvendelser fra borgere pårørende til borgere handler således om autisme mens omkring en sjettedel handler om opmærksomhedsforstyrrelse.

Det fremgår af figur 15 nedenfor, at der er markante forskelle på, hvordan henvendelser om forskellige klassifikationer håndteres, herunder hvor stor en andel der resulterer i, at der igangsættes et specialitydelsesforløb. Således ses det, at mere end 80 pct. af de henvendelser der handler om erhvervet eller medfødt døvblindhed resulterer i, at der igangsættes et specialitydelsesforløb. Henvendelser om hjemløshed håndteres i højere grad ved konsultative samtaler, eller ved at der henvises til andre instanser, og således er det kun 25 pct. af henvendelserne om hjemløshed, der resulterede i, at der blev igangsat et specialitydelsesforløb i VISO. Det skal dog understreges, at datagrundlaget i dette eksempel er relativt begrænset, idet der i 2011 kun var 16 henvendelser, der omhandlede hjemløshed.

Tabel 7. Klassifikationer i de igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på henvendertyper

	Borgere og pårørende	Kommunale forvaltninger	Kommunale tilbud	PPR	Andre	I alt
Igangsatte specialitydelsesforløb i alt	97	738	169	167	55	1.226
<i>Anvendte klassifikationer;</i>						
Autismespektrum	37	180	31	34	10	292
Udviklingshæmning	5	164	75	27	17	288
Udadreagerende adfærd	6	143	64	24	7	244
Opmærksomhedsforstyrrelse	17	110	8	38	2	175
Erhvervet hjerneskade	4	81	18	18	3	124
Mobilitetsnedsættelse	3	75	18	14	2	112
Angst	6	58	5	12	3	84
Omsorgssvigt	0	78	1	1	0	80
Medfødt hjerneskade	4	35	7	30	1	77
Kommunikationsnedsættelse	2	32	12	29	1	76
Seksuelt overgreb	18	48	5	1	1	73
Depression	8	43	9	6	2	68
Udviklingsforstyrrelse	3	40	6	17	1	67
Sjældent forekommende funktionsnedsættelse	6	34	9	10	2	61
Forandret virkelighedsopfattelse	0	43	10	1	4	58
Stofmisbrug	2	49	5	0	0	56
Andet	7	42	2	3	1	55
Seksuelt krænkende adfærd	1	42	7	1	1	52
Personlighedsforstyrrelse	5	35	6	1	3	50
Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder	1	14	2	33	0	50
Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog	1	12	6	30	1	50
Selvskadende adfærd	3	34	8	2	1	48
Demens	0	18	24	0	2	44
Alkoholmisbrug	2	33	7	0	1	43
Personfarlig kriminalitet	0	33	4	0	4	41
Synsnedsættelse	1	19	2	13	4	39
Indadreagerende adfærd	2	24	8	4	0	38
Social isolation	4	28	4	1	0	37
Stressbelastning	4	24	4	4	1	37
Selv mordstanker eller -forsøg	3	28	2	2	1	36
Multipel funktionsnedsættelse	1	19	6	8	0	34
Tilknytningsforstyrrelse	2	31	0	1	0	34
Ikke-personfarlig kriminalitet	1	26	3	0	1	31
Spiseforstyrrelse	1	22	4	0	0	27
Voldeligt overgreb	3	18	3	0	0	24
Hørenedsættelse	1	10	4	7	1	23
Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder	2	6	2	5	0	15
Erhvervet døvblindhed	3	0	0	0	10	13
Medfødt døvblindhed	1	3	2	4	2	12
Krigsveteran	1	5	0	0	0	6
Prostitution	0	5	0	0	0	5
Hjemløshed	0	4	0	0	0	4

Figur 15. Andel af henvendelserne om en given klassifikation, der har resulteret i at der blev igangsat et specialitydelsesforløb i VISO

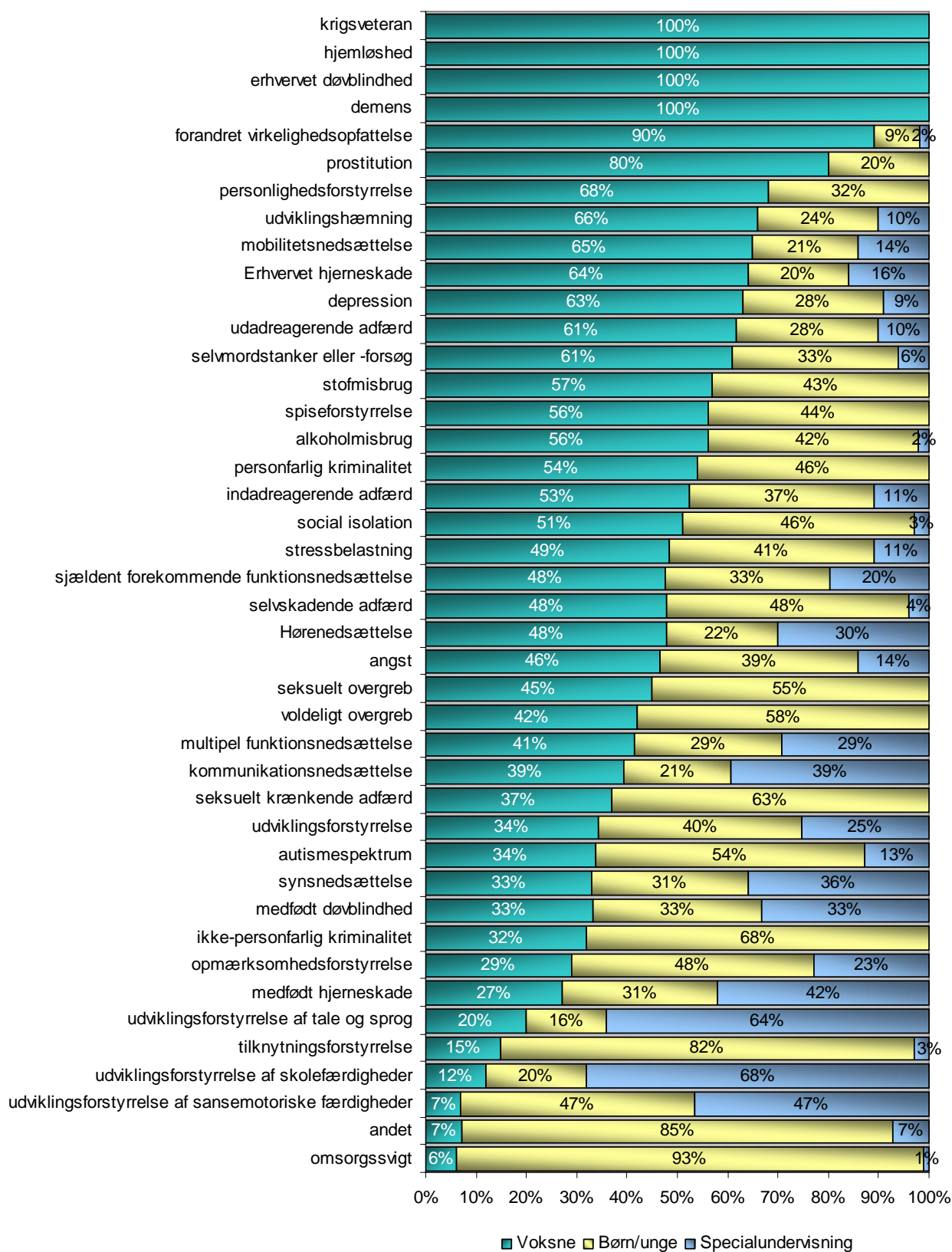

Note: Resultaterne skal fortolkes med forsigtighed, da antallet af sager om enkelte af klassifikationerne er meget lavt – fx omhandlede kun 4 specialitydelsesforløb hjemløshed

Figur 16 viser hvordan de igangsatte specialistydelsesforløb om forskellige klassifikationer fordeler sig på de faglige hovedområder. Af figuren fremgår det, at der er markant forskel på, hvordan de forskellige specialistydelsesforløb fordeler sig på de faglige hovedområder. Således ses det, at alle igangsatte specialistydelsesforløb om krigsveteraner, demens, erhvervet døvblindhed og hjemløshed handlede om voksne borgere. Det fremgår imidlertid også af figuren, at de igangsatte specialistydelsesforløb, der handlede om udviklingshæmning i overvejende grad handlede om voksne udviklingshæmmede. Der kan desuden peges på, at de igangsatte specialistydelsesforløb der handlede om tilknytningsforstyrrelse og omsorgssvigt, ikke overraskende primært handlede om børn og unge. Det er imidlertid interessant at pege på, at en overvejende del af henvendelserne om henholdsvis ikke-personfarlig kriminalitet og seksuelt krænkende adfærd handlede om børn og unge.

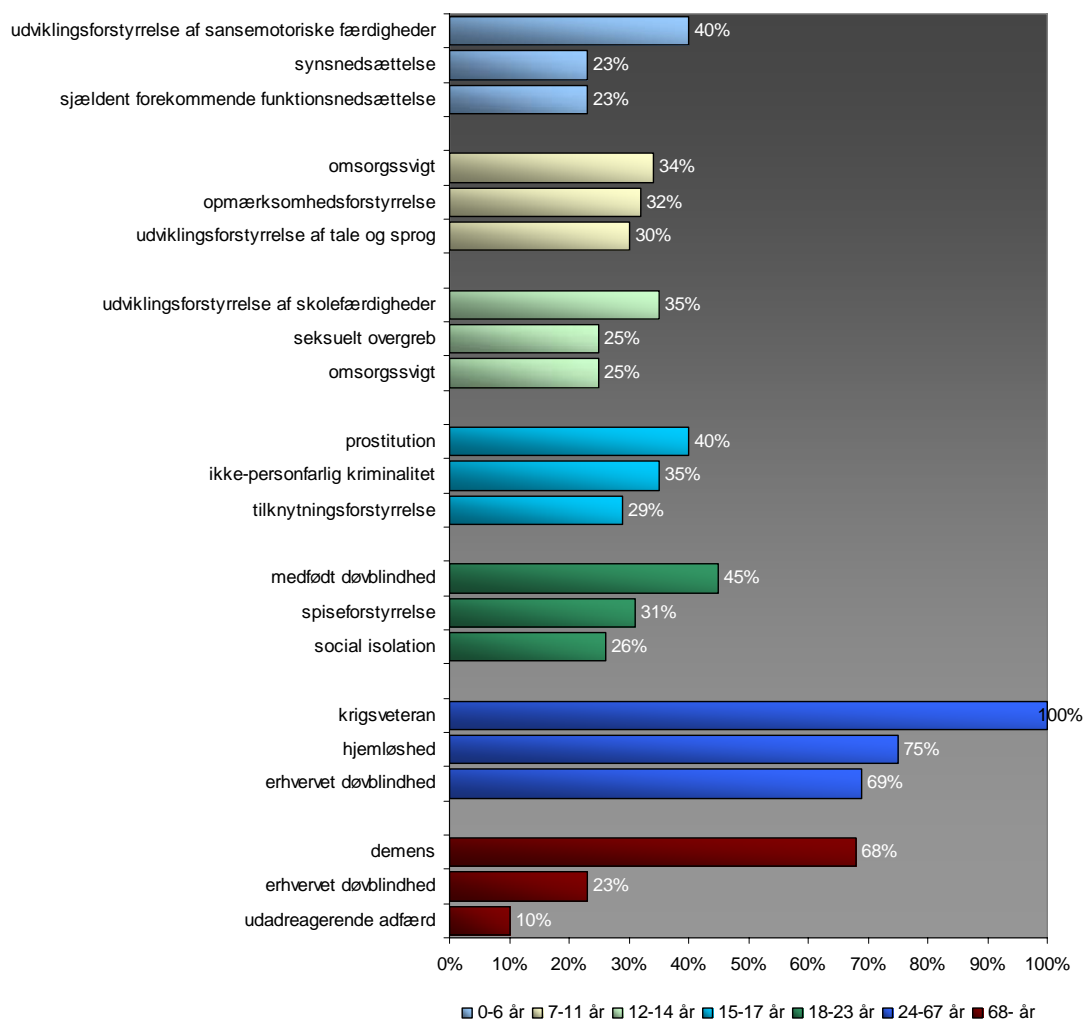
Figur 17 viser de igangsatte specialistydelsesforløb fordelt på klassifikation og alder. Figuren viser, på hvilke områder de forskellige aldersgrupper udgør den største andel, af de igangsatte specialistydelsesforløb. Eksempelvis fremgår det af figuren, at 40 pct. af de specialistydelsesforløb om udviklingsforstyrrelse af sensoriske færdigheder, der blev igangsat i 2011, handlede om børn i alderen 0-6 år. 23 pct. af specialistydelsesforløbene om synsnedsættelse omhandlede denne aldersgruppe mens det ligeledes var 23 pct. af specialistydelsesforløbene om sjældent forekommende funktionsnedsættelser, der handlede om børn i alderen 0-6 år.

Figur 16. Klassifikationer i de igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på faglige hovedområder

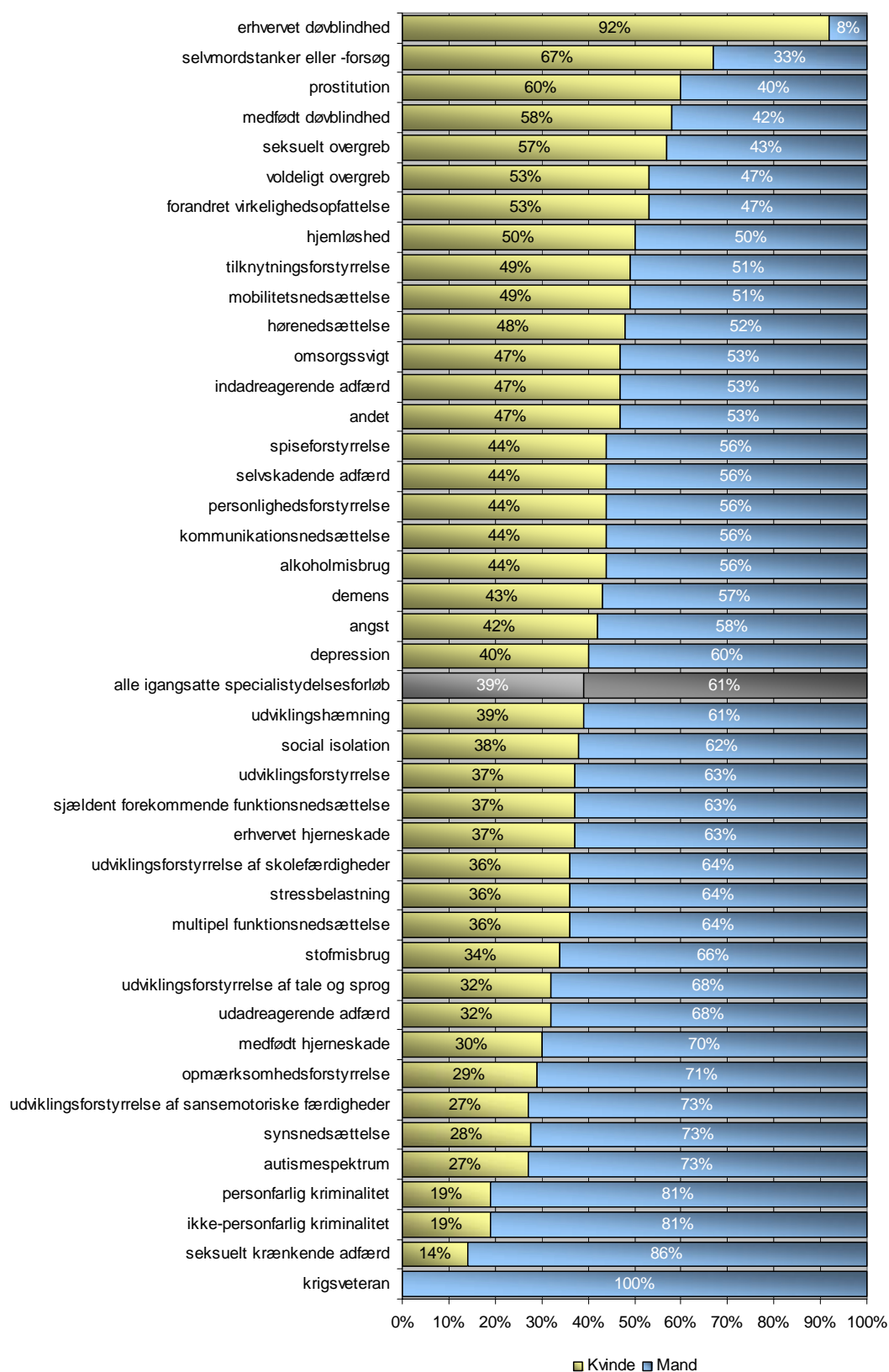
Note: Resultaterne skal fortolkes med forsigtighed, da antallet af sager om enkelte af klassifikationerne er meget lavt.

Figur 17. Igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på klassifikation og alder

Figur 18 nedenfor viser, hvordan de igangsatte specialitydelsesforløb om de forskellige klassifikationer fordelte sig på køn. Figuren viser, at der for langt de fleste klassifikationer var en overvægt af drenge/mænd, hvilket skal ses i relation til, at 62 pct. af henvendelserne i 2011 omhandlede drenge/mænd. Figuren viser dog også, at henvendelserne om en række klassifikationer, herunder erhvervet døvblindhed, selvmordstanker eller -forsøg, prostitution og medfødt døvblindhed, i overvejende grad handlede om piger/kvinder. Figuren viser desuden, at henvendelserne om række klassifikationer i udpræget grad handlede om drenge/mænd. Således handlede mere end 80 pct. af henvendelserne om personfarlig og ikke-personfarlig kriminalitet, seksuelt krænkende adfærd samt krigsveteraner drenge/mænd.

Figur 18. Igangsatte specialitydelsesforløb fordelt på køn

Note: Resultaterne skal fortolkes med forsigtighed, da antallet af sager om enkelte af klassifikationerne er meget lavt .

4.3 Problemstillinger i specialitydelsesforløbene

I dette afsnit ses der på, hvilke problemstillinger de igangsatte specialitydelsesforløb handler om. I tabel 8 nedenfor er det opgjort, hvor mange igangsatte specialitydelsesforløb, der i 2011 handlede om forskellige problemstillinger, samt hvem der henvendte sig med problemstillingerne.

Tabel 8. Problemstillinger fordelt på henvendertyper

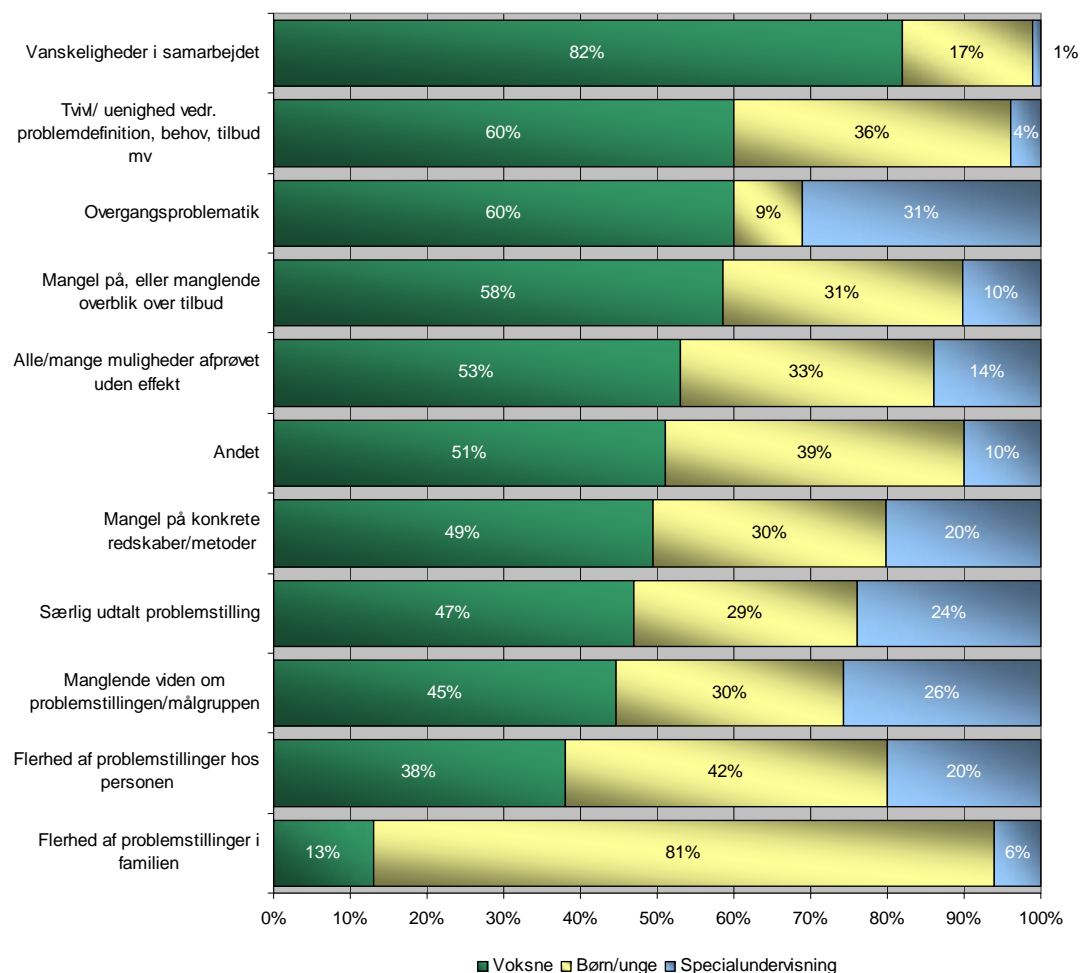
	Borgere og pårørende	Kommunal forvaltning	Kommunalt tilbud	PPR	Andre	I alt
Henvendelser i alt	97	738	169	167	46	1.226
<i>Problemstillinger:</i>						
Mangel på konkrete redskaber/metoder	39	417	138	143	31	768
Flerhed af problemstillinger hos personen	39	390	82	124	26	661
Særlig udtalt problemstilling	37	230	46	97	12	422
Manglende viden om problemstillingen/målgruppen	24	160	34	69	7	294
Flerhed af problemstillinger i familien	14	175	5	14	0	208
Tvivel/ uenighed vedr. problemdefinition, behov, tilbud mv.	7	150	22	9	5	193
Alle/mange muligheder afprøvet uden effekt	4	109	22	21	3	159
Vanskeligheder i samarbejdet	13	84	38	2	2	139
Andet	9	29	6	4	11	68
Mangel på, eller manglende overblik over tilbud	5	55	0	7	0	67
Overgangsproblematik	2	32	2	18	1	55

Det fremgår af tabellen, at flest igangsatte specialitydelsesforløb handlede om, at henvenderen manglede konkrete redskaber og metoder. I 63 pct. af de igangsatte specialitydelsesforløb var dette således en af problemstillingerne. At henvenderen mangler konkrete redskaber og metoder til at komme videre med en sag kan dække over mange forskellige typer sager, ligesom mange forskellige typer redskaber og metoder bliver efterspurgt og bringes i spil af VISOs specialister. På den baggrund har VISO i 2011 igangsat et vidensprojekt, der skal afdekke, hvilke typer redskaber og metoder, kommunale brugere af VISO har efterspurgt i specialitydelsesforløb der har omhandlet autismespektrumforstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelse, udviklingshæmning og erhvervet hjerneskade.

Der er væsentlige forskelle mellem, hvilke problemstillinger de igangsatte specialitydelsesforløb handler om. Af

Figur 19 fremgår det, at en overvejende del af de igangsatte specialitydelsesforløb, der omhandlede om vanskeligheder i samarbejdet mellem parterne i sagen, handlede om voksne borgere.

Figur 19. Problemstillinger fordelt på de faglige hovedområder.

Det fremgår videre af tabellen ovenfor, at specialitydelsesforløb, hvor der optræder flere forskellige familieproblematikker oftest omhandlede børn og unge.

5. I fokus – Stigende efterspørgsel

Som nævnt i afsnit 3 har der i 2011 været en stigende efterspørgsel på VISOs ydelser, og VISO modtog således 10 pct. flere henvendelser i 2011 sammenlignet med 2010. Nærværende afsnit sætter fokus på den stigende efterspørgsel.

Det er specielt på børne- og ungeområdet, at der har været en stigende efterspørgsel på VISOs ydelser. Således modtog VISO i 2011 19 pct. flere henvendelser om børn og unge. Tabel 9 nedenfor viser antallet af henvendelser om de forskellige hovedområder i henholdsvis 2010 og 2011 samt den procentvise ændring fra 2010 til 2011.

Tabel 9 Henvendelser fordelt på hovedområder – 2010 til 2011

	2010	2011	Pct.
Voksne	1.359	1.416	4
Børn/unge	1.096	1.303	19
Specialundervisning	519	540	4
Andet	129	154	19
I alt	3.103	3.413	10

Det fremgår af tabellen ovenfor, at den generelle stigning på 10 pct. ikke er jævnt fordelt på de tre faglige hovedområder. Mens der således har været markante stigninger på 19 pct. på både børne- og ungeområdet og på specialundervisningsområdet, var stigningen på voksenområdet 4 pct.

Det er specielt kommunale forvaltninger, der i stigende omfang efterspørger VISOs ydelser, og VISO modtog i 2011 således 13 pct. flere henvendelser fra kommunale forvaltninger sammenlignet med 2010. Tabel 10 nedenfor viser antal af henvendelser fra forskellige typer henvendere i henholdsvis 2010 og 2011.

Tabel 10. Henvendelser fordelt på henvendertype

	2010	2011	Pct.
Borgere	832	892	7
Kommunale forvaltninger	1278	1445	13
Kommunale tilbud	432	432	0
PPR	328	359	9
Andre* samt ikke angivet	233	285	22
I alt	3.103	3.413	10

*Andre omfatter regionale og statslige forvaltninger og tilbud, private og selvejende tilbud samt interesse og brugerorganisationer.

Det fremgår af tabellen ovenfor, at VISO i 2011 modtog 167 flere henvendelser fra kommunale forvaltninger sammenlignet med 2010, hvilket svarer til en stigning på 13 pct. Det fremgår desuden, at VISO i 2011 modtog 7 pct. flere henvendelser fra borgere sammenlignet med 2010 mens antallet af henvendelser fra PPR-afdelinger er steget med 9 pct. Det er desuden værd at bemærke, at der fra 2010 til 2011 *ikke* er sket en stigning i henvendelser fra kommunale tilbud.

Af tabel 11 nedenfor fremgår det, at stigningen i efterspørgslen på VISOs ydelser dækker over store forskelle mellem de forskellige områder. Det fremgår således af tabellen, at der på enkelte områder er sket et fald i efterspørgslen – det fremgår eksempelvis, at borgernes efterspørgsel efter VISOs viden om voksne var faldende fra 2010 til 2011, og VISO modtog i 2011 8 pct. færre henvendelser fra borgere, der ønskede rådgivning om voksne.

Tabel 11. Henvendelser fordelt på henvendertype

	2010	2011	Pct.
Borgere	832	892	7
Voksne	380	350	-8
Børn og unge	330	387	17
Specialundervisning	97	124	28
Andet	25	31	24
Kommunale forvaltninger	1.278	1.445	13
Voksne	574	618	8
Børn og unge	600	758	26
Specialundervisning	64	34	-47
Andet	40	35	-13
Kommunale tilbud	432	432	0
Voksne	310	317	2
Børn og unge	70	68	-3
Specialundervisning	46	36	-22
Andet	6	11	83
PPR	328	359	9
Voksne	0	0	-
Børn og unge	33	26	-21
Specialundervisning	292	332	14
Andet	3	1	-67
Andre samt ikke angivet	233	285	22
Voksne	95	132	39
Børn og unge	63	65	3
Specialundervisning	20	15	-25
Andet	55	73	33
I alt	3.103	3.413	10

Af figuren ovenfor fremgår det, at det specielt er en stigende efterspørgsel på viden om børn og unge i de kommunale forvaltninger, der ligger bag den samlede stigning i efterspørgslen på VISOs ydelser. VISO modtog i 2011 158 flere henvendelser fra kommunale forvaltninger om børn og unge, hvilket svarer til en stigning på 26 pct. i forhold til 2010. Denne stigning udgør desuden mere end halvdelen af den samlede efterspørgselsstigning fra 2010 til 2011. Der er desuden sket en markant stigning i antallet af borgere, der henvender sig om børn og unge, og VISO modtog i 2011 57 flere henvendelser fra borgere om børn og unge, hvilket svarer til en stigning på 17 pct. i forhold til 2010.

Det fremgår desuden af figuren ovenfor, at efterspørgslen efter VISO på nogle områder har været faldende. Mest markant er det, at VISO i 2011 modtog 30 færre henvendelser fra borgere om problemstillinger på voksenområdet sammenlignet med 2010. Det svarer til et fald på 8 pct. Ligeledes ses det, at der omtrent er sket en halvering i antallet af kommunale forvaltninger, der henvender sig om specialundervisningsproblematikker – fra 64 henvendelser i 2010 til 34 henvendelser i 2011. Dette kan dog skyldes en stigende opmærksomhed i kommunerne på, at henvendelser til VISO om specialundervisningsproblematikker skal gå via den kommune PPR-afdeling.

6. I fokus – Udsatte børn og unge

Som det fremgår af de foregående afsnit er der fra 2010 til 2011 sket en markant stigning i efterspørgslen efter VISO ydelser, og særligt på børne- og ungeområdet har stigningen været markant. Omkring to tredjedele af den samlede stigning faldt således på børne- og ungeområdet.

Den stigende efterspørgsel på VISOs ydelser på børne- og ungeområdet dækker over en stigende efterspørgsel på VISOs ekspertise inden for mange forskellige faglige områder, og den stigende efterspørgsel kan således *ikke* knyttes til én bestemt type problemstilling eller ét bestemt fagligt område. I nærværende afsnit sættes der fokus på ét af de områder på børne- og ungeområdet, hvor der har været en markant stigning i efterspørgslen på VISOs ydelser, nemlig udsatte børn og unge.

Udsatte børn og unge kan i en overordnet ramme afgrænses ud fra Servicelovens kapitel 11, der omhandler børn og unge med særlige behov. I VISO sammenhæng tages der afsæt i de klassifikationer, der vurderes bedst at dække denne overordnede afgrænsning.

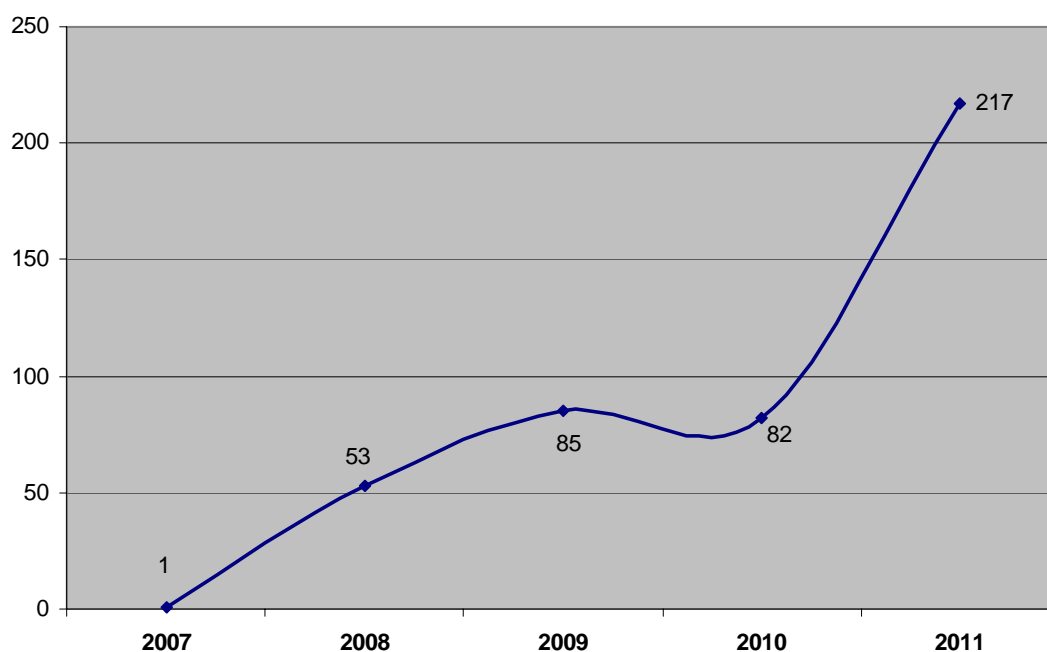
Det skal bemærkes, at der 1. januar 2011 skete en opdatering af de klassifikationer, der anvendes i forbindelse med registreringen af henvendelserne til VISO. Denne opdatering medfører et databrud, hvilket betyder, at der er en vis usikkerhed forbundet med analysens resultater. Konkret betyder det, at der er forskel på, hvilke konkrete klassifikationer, der er medtaget i analysen før og efter 1. januar 2011. Nedenfor ses hvilke klassifikationer, der er medtaget i analysen henholdsvis før og efter den 1. januar 2011:

<i>Før 1. januar 2011</i>	<i>Efter 1. januar 2011</i>
Alkoholmisbrug	Alkoholmisbrug
Stofmisbrug	Stofmisbrug
Voldsramt	Voldeligt overgreb
Vold (fysisk/psykisk/sekuel)	Omsorgsvigt
Seksuelt krænket	Seksuelt overgreb

Det vurderes overordnet set, at det på trods af de ændrede klassifikationer, er den samme type henvendelser, der er medtaget i analysen før og efter 1. januar. Samlet set vurderes databruddet således at være af begrænset betydning.

Figur 20 nedenfor viser udviklingen i efterspørgslen på VISOs viden om udsatte børn og unge. Det fremgår af figuren, at mens antallet af henvendelser om udsatte børn og unge var relativt stabilt i 2009 og 2010, var der fra 2010 til 2011 en markant stigning. Sammenlignet med 2010 modtog VISO i 2011 således næsten tre gange så mange henvendelser om udsatte børn og unge.

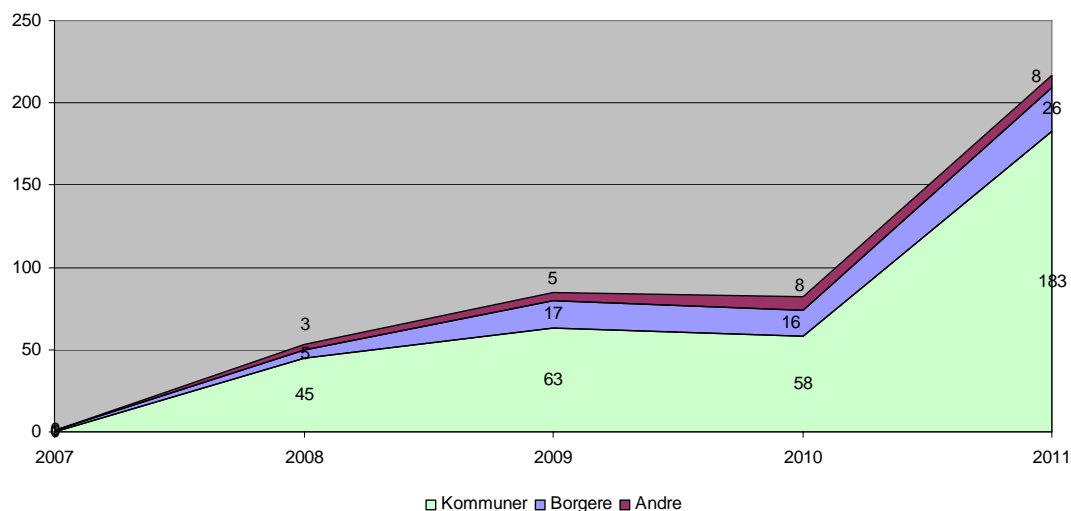
Figur 20. Antal henvendelser til VISO om udsatte børn og unge

5.1 Hvem efterspørger VISOs viden om udsatte børn og unge?

Den markante stigning i antallet af henvendelser til VISO om børn og unge gør det relevant at se på, hvilke aktører der i stigende grad efterspørger VISOs viden om udsatte børn og unge. Figur 21 nedenfor viser, hvordan henvendelserne til VISO om udsatte børn og unge fordeler sig på forskellige henvendertyper.

Figur 21. Henvendelser til VISO om udsatte børn og unge fordelt på henvendertype

Af figuren fremgår det, at den markante stigning i efterspørgslen på VISOs viden om udsatte børn og unge primært kan tilskrives en stærkt stigende efterspørgsel på VISOs viden fra kommunerne. Således modtog VISO mere end tre gange så mange henvendelser om udsatte børn og unge fra kommunerne i 2011 sammenlignet med 2010. Også borgernes efterspørgsel på VISOs viden om udsatte børn og unge steg fra 2010 til 2011, og i 2011 henvendte næsten dobbelt så mange borgere sig således til VISO om udsatte børn og unge sammenlignet med 2010. Det var dog stadig i 2011 kun et fåtal af henvendelserne om udsatte børn og unge der kom fra borgere, og borgerhenvendelserne udgjorde således kun 12 pct. af henvendelserne.

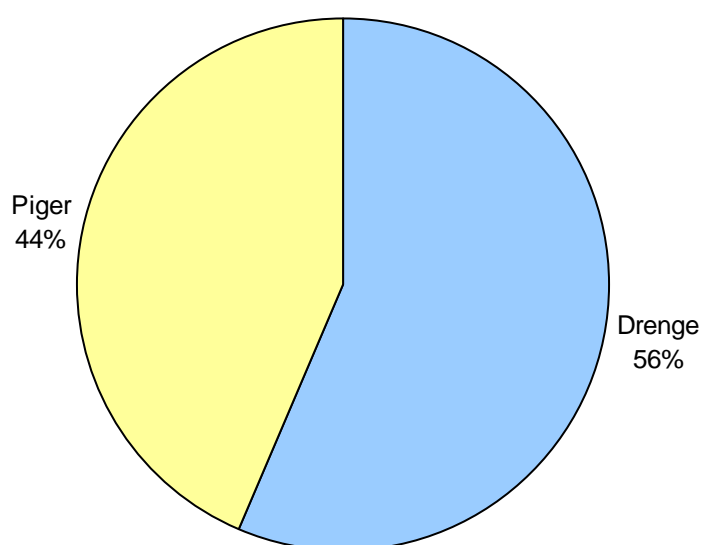
5.2 Bag om efterspørgslen

I dette afsnit undersøges det hvad henvendelserne til VISO om udsatte børn og unge handler om. Der sættes fokus på de pågældendes børn og unges køn og alder samt hvilke problemstillinger der ønskes hjælp til at håndtere.

Som det fremgår af ovenstående modtog VISO i 2011 217 henvendelser om udsatte børn og unge, og disse henvendelser omhandlede 241 forskellige personer. Dette er udtryk for, at henvendelser om familier typisk omhandler flere forskellige familiemedlemmer.

Figur 22 viser, hvordan de pågældende børn og unge fordeler sig på køn.

Figur 22. Kønsfordeling

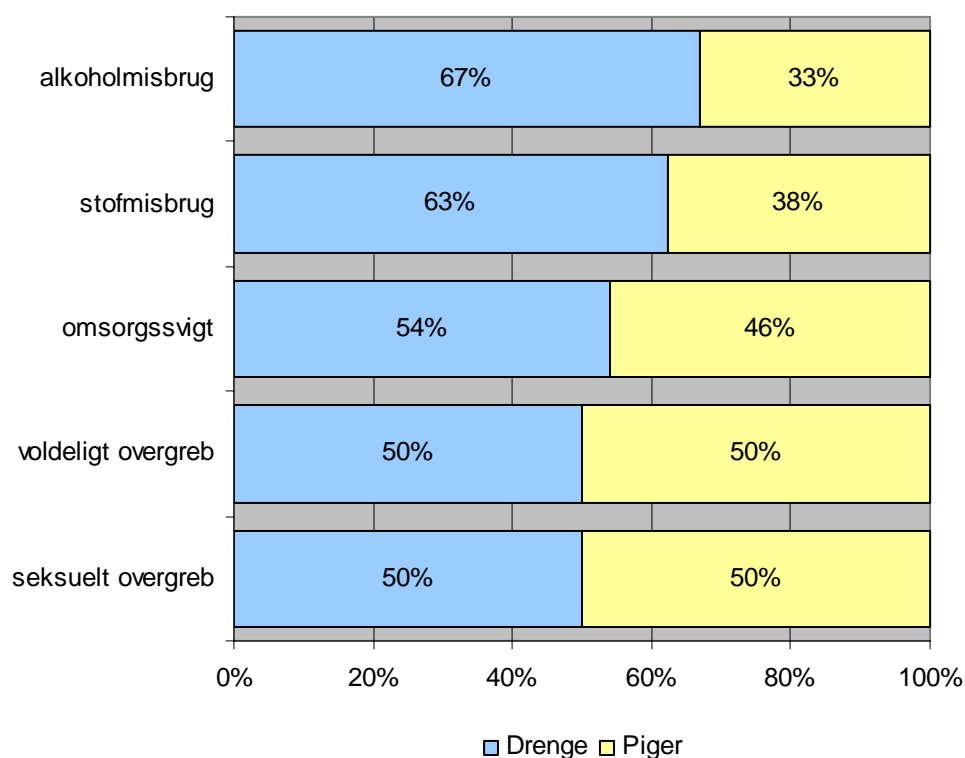

Note: I 101 tilfælde er borgerens køn ikke registreret

Det fremgår af figuren ovenfor, at der er en overvægt af drenge i henvendelserne til VISO om udsatte børn og unge. Det skal dog understreges, at opgørelsen er forbundet med en del usikkerhed, da borgerens køn er registreret i en relativt lille andel af henvendelserne.

Der ses væsentlige forskelle på kønsfordelingen alt efter hvilken faglig problemstilling der er tale om. Figur 23 nedenfor viser kønsfordelingen fordelt på hvilken faglig klassifikation henvendelsen handlede om.

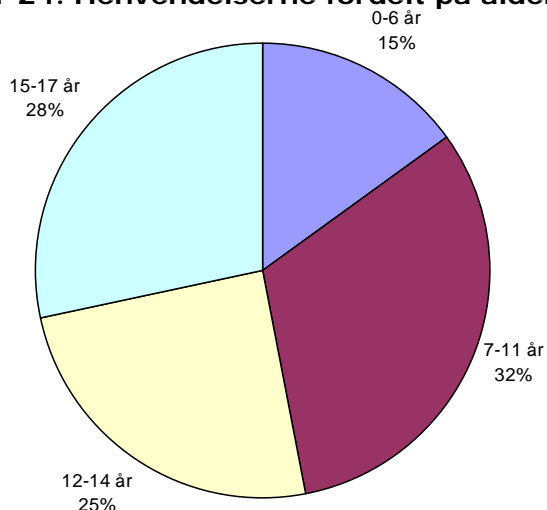
Figur 23. Henvendelserne fordelt på køn og klassifikation

Af figuren ovenfor fremgår det, at to tredjedele af de henvendelser om udsatte børn og unge, hvor en del af problematikken er alkoholmisbrug, omhandler drenge. Det skal understreges, at alkohol- og stofmisbruget både kan være relateret til barnet eller den unge, og til forældrene. I henvendelser der handler om voldelige eller seksuelle overgreb er der en ligelig kønsfordeling.

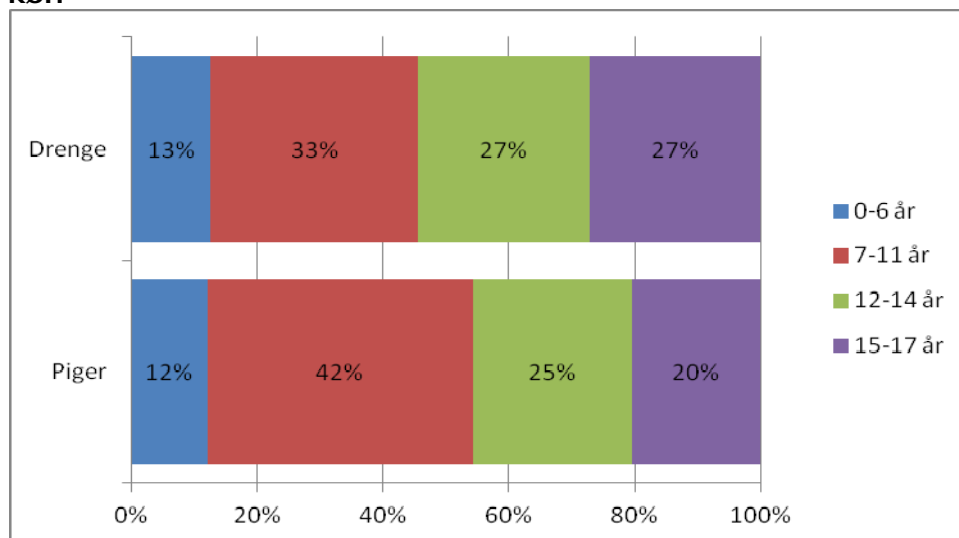
Flest henvendelser om udsatte børn og unge handler om børn i alderen 7-11 år mens færrest henvendelser handler om børn i alderen 0-6 år. Hvis der ses på henvendelserne i relation til befolkningstallene i de enkelte aldersgrupper modtog VISO relativt flest henvendelser om unge i alderen 15-17 år. Figur 24 nedenfor viser hvordan henvendelserne om udsatte børn og unge fordeler sig på alder.

Figur 24. Henvendelserne fordelt på alder

Figuren ovenfor viser, hvilke aldersgrupper *alle* henvendelser til VISO om udsatte børn og unge handler om. Figuren viser dog ikke noget om, hvorvidt der er forskelle kønnene imellem. Figur 25 nedenfor viser, hvor stor en andel af drenge og piger, der har tilhører en given aldersgruppe. Her fremgår det, at 42 pct. af de henvendelser, der handlede om udsatte *piger* handlede om piger i alderen 7-11 år mens det kun var 33 pct. af drengene, der var i alderen 7-11 år. Ligeledes ses det, at 27 pct. af de henvendelser, der handlede om udsatte *drenge*, handlede om drenge i alderen 15-17 år, mens det kun var 20 pct. af pigerne, der var i denne aldersgruppe.

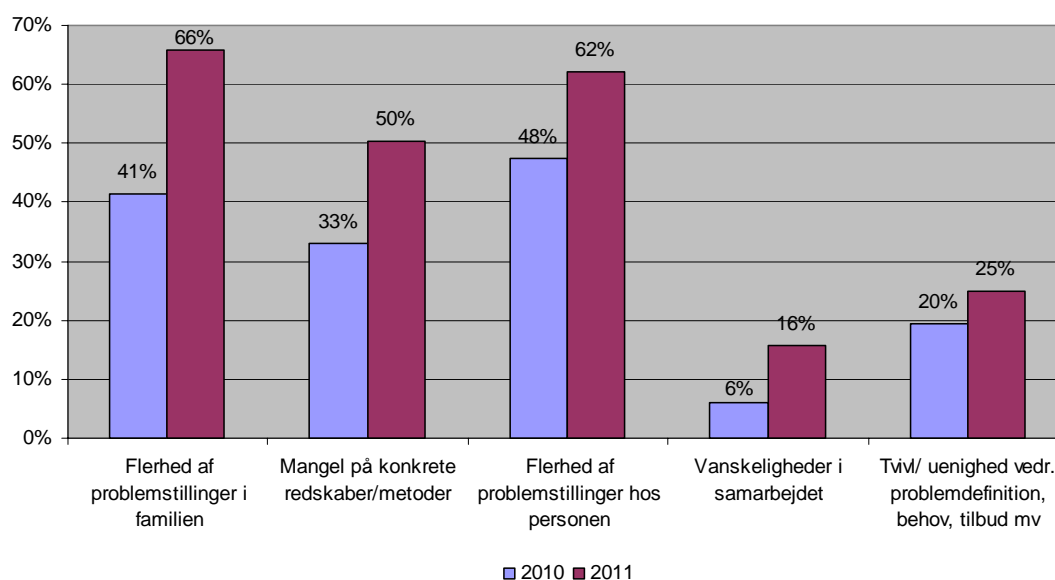
Figur 25. Henvendelserne om udsatte børn og unge fordelt på alder og køn

Det fremgår af figuren, at 42 pct. af pigerne er i alderen 7-11 år, mens kun 33 pct. af drengene er i denne alder. Ligeledes fremgår det, at 27 pct. af drengene er i alderen 15-17 år, mens kun 20 pct. af pigerne er i denne aldersgruppe.

Efterspørgslen efter VISOs viden om udsatte børn og unge knytter sig til løsningen af en række forskellige problemstillinger og udfordringer. I forhold til den markante stigning i efterspørgslen på VISOs viden om udsatte børn og unge er det relevant at se på, hvilke typer problemstillinger, der i stigende grad efterspørges bistand hos VISO til at kunne håndtere. Figur 26 nedenfor viser de 5 problemstillinger, hvor der har været den største stigning fra 2010 til 2011.

Figur 26. Problemstillinger i henvendelserne om udsatte børn og unge

Af figuren ovenfor fremgår det, at flerhed af problemstillinger i familien udgjorde hele eller dele af problemstillingen i omkring 4 ud af 10 henvendelser i 2010, mens det i 2011 udgjorde hele eller dele af problemstillingen i omkring to tredjedele af henvendelserne. Det er dermed den problemstilling, hvor der er sket den suverænt største stigning fra 2010 til 2011.